

Seja UK ZKS

Razprava o kulturnih vprašanjih

Besede tov. Tita na 7. kongresu Zveze mladine Jugoslavije in drugi njegovi komentarji v zvezi z negativnimi pojavi v umetnosti in kulturi so naleteli zlasti v kulturniških in umetniških krogih na velik odmev in odobravanje. Veliko je o tem razpravljali tudi na univerzi in na akademijah. Tudi UK ZKS je na seji pretekli teden obravnaval vlogo komunistov in idejna vprašanja v umetnosti in kulturi.

V referatu, ki ga je pripravil ing. arch. Niko Kralj, so bile zajete vse razprave komunistov na akademijah in na filozofski fakulteti. Na teh šolah so komunisti veliko razpravljali zlasti o realizmu, abstraktnosti v umetnosti in o naši kulturni politiki.

Zelo pestra so bila razpravljana zlasti na akademiji za likovno umetnost, saj se je tov. Tito podrobno dotaknil ravno njihove veje umetnosti. Učni načrt na akademiji za likovno umetnost ne vodi študenta v abstraktno umetnost, temveč skozi osnove realnosti. Zelo pogosti pa so slučaj, da diplomant takoj po diplomi tradicionalno smer vrže v staro šaro in krene na lažjo pot abstrakcije.

Opaža se brezbržnost študentov do posameznih predmetov. Mladi ljudje pod različnimi vplivi zanemarjajo bogato kulturno dediščino in se raje predajo eksperimentiranju, kar je pot najmanjšega odpora, vlaganje najmanjšega truda pridobivanju znanja in najhitrejša pot afirmacije. Vplivov za tako psihozo je mnogo doma in v tujini. Neizoblikovana objektivna merila vrednotenja likovne umetnosti doma in v tujini omogočajo napačno kulturno politiko nekaterih naših, za tako stanje odgovornih ljudi. Pri tem so mišljene razstave, različna merila za razstavljanje, različna merila za nagrade in priznanja.

Svojevrstno je vprašanje glasbe. Glasba ima med vsemi umetnostmi najbolj razvito abstraktno osnovo. To niso standardizirani odnosi. Med njimi so matematično izrazljivi. Znane so tudi zakonitosti grupiranja tonov v času. Te tehnične stvari kompozicije ni mogoče kršiti brez škode, ker takoj slišimo neuglasenost.

Referat je ugotovil, da je stanje v arhitekturi privedlo do grupiranja in monopolizma. Zaradi tega so postali razpisani natečaji problematični, ker so v žirijah in v udeležbi na natečajih isti ljudje. Ob takem stanju ni mogla uspevati arhitekturna kritika, kolikor jo je bilo, pa je bila največkrat tendenciozna.

Referat se je dotaknil tudi vprašanje filma in plaže, ki vedno bolj preplavlja trg.

Prisotni so ugotovili, da se sodobni umetniški tokovi na naših fakultetah ne obravnavajo, ali pa se premalo kritično obravnavajo. Beg od obravnavanja sodobnih in aktualnih problemov je tudi posledica bojazni, da ne bi pri razlagi postavljali napačnih interpretacij.

Premalo se je na univerzi, zlasti pa na tehniških fakultetah, posvečalo pozornosti umetniškoestetskemu izobraževanju študentov. Morda pa bi ne bilo napačno, če bi začeli razmišljati o uvedbi predmeta, ki bi študente tovrstno oblikoval.

I. Sušmelj

Tvoje veje, drevo, so ornament na tančici jutra. V tvoji mrtvi krošnji ne bodo gnezdile ptice, samotno drevo si. Ljudje, ki hodijo mimo, vidijo v tebi tujca. Le samotarji postojte ob tebi kot znanci. Njihove poti so speljane v tvoji bližini, ob tvojem deblu ne občutijo svoje samote. Gospodar jasnine si, drevo, in času suženj. Ornament na tančici jutra. (J. P.)

Foto: JOCO ZNIDARSIČ

LETO XIII.
Ljubljana,
20. marca 1963
Štev. 7

tribuna

LIST ZVEZE ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

GLAVNI POVODAREK NA UČNIH USPEHIH

Drugi plenum centralnega odbora Zveze študentov, ki je zasedal pretekli torek v Beogradu, je bil posvečen vlogi Zveze študentov pri izboljševanju študijskih uspehov, aktualnim materialnim problemom študentov ter pregledu mednarodne aktivnosti jugoslovanskih študentov.

Največjo pozornost so udeleženci plenuma posvetili vprašanju študijskih uspehov, odnosa do študija in vloge študentske organizacije pri izboljševanju študijskih uspehov. Poudarili so, da pridobijo v okviru sodobnega in učinkovitega sistema izobraževanja delovne obveznosti študentov še več na svoji resnosti, študijski in intenzivnosti. Študentska združenja so pravilno poudarjala, da je učinkovitost študija vedno bolj odvisna od dela samih študentov, in da se lahko doseže popoln uspeh reforme samo s homogeno vključitvijo študentskih naporov v nadaljnji objektivizaciji in napredku učnega procesa.

Z uvedbo načel in odnosov, ki nastajajo in se razvijajo v sistemu družbenega upravljanja v šolski kolektiv, samostojnejši položaj šole, spremembe v nošranjih odnosih, modernizirani učni programi, vse to daje možnost, da postane uspeh v študiju vse bolj odvisen od tega, koliko napora vlagajo študentje sami v svojo splošno, strokovno in družbeno usposobljenost. V taki atmosferi preide odgovornost za uspeh od organov upravljanja na široki mehanizem kolektivnega odločanja, na sam študentski kolektiv, ki mora razviti najširšo akcijo in iniciativo za realizacijo novih metod učenja, pomoči in družbene kontrole dela. V idejno-vzgojnem smislu mora biti vsebinska sprememba odnosa do študija posledica dejstva, da smatra študent šolo za svojo, da je aktiven in neposreden v vseh svojih pravicah in dolžnostih. Vendar žalost predstavlja večkrat širši mehanizem družbenega upravljanja, ki deklarativno tribuna, ne pa mesto, kjer se sprejemajo in izvajajo zaključki. Treba si je prizadevati, da postanejo zbori voljocev in sveti letnikov mesto stalne, sistematične oblike kolektivnega odločanja, analiz rezultatov in vodenja skrbi o vsakemu posamezniku. Prav na takih mestih je treba afirmirati stalno zasledovanje dela in uspehe vsakega posameznika, analizirati izpitne roke, poiskati najprimernejše metode za delo s slabšimi študenti. Združenje študentov mora biti mesto za javno konstruktivno kritiko in obzore, če je potrebno, pa tudi pripravljenost, da vedno pomaga. Študentska organizacija se mora zavedati, da predstavlja danes učenje kot osnovna politična naloga študentov kriterij in merilo družbene in osebne odgovornosti centralno politično zahtevo organizacije.

V razpravi o materialnih vprašanjih študentov so člani plenuma v diskusiji ponovno poudarili, da je štipendiranje kljub uvedbi kreditiranja še vedno osnovna oblika materialne pomoči študentom. Opozorili so na nekatere pomanjkljivosti pri sistemu štipendiranja, zlasti glede na zahtevajoč podatek, da se je v zadnjem letu število štipendij zmanjšalo, posebno za prve letnike. Obravnavali so tudi dosežani razvoj pri uveljavljanju sistema kreditiranja kot dopolnilne oblike materialne pomoči študentom ter prav tako nakazali probleme, ki jih bo treba v bodoče čimprej rešiti.

Plenum je zaključil svoje delo s krajšim prikazom mednarodne aktivnosti Zveze študentov Jugoslavije v preteklem letu. S tem v zvezi so člani centralnega odbora seznanili prisotne s predvideno aktivnostjo v letošnjem letu.

M. Vavpetić

DELEGATA ELEKTROTEHNIKOV PRI NEMŠKIH KOLEGIH

Poglabljeno sodelovanje

Zveza študentov elektrotehnike z ljubljanske univerze že šesto leto uspešno sodeluje z nemškimi študenti. Dva delegata iz Ljubljane sta se tudi udeležila plenuma zveze nemških študentov elektrotehnike, ki je bil prve dni marca v Klostersu v Švici. Na tem srečanju so bili predstavniki osmih nemških fakultet in študentje elektrotehnike iz Züricha. Predstavniki avstrijskih in francoskih študentov zaradi objektivnih težav ni bilo.

Plenum je imel vseskozi delovni značaj. Obravnavali so organizacijske probleme; vprašanje okrog uvažanja enotnega študijskega programa na vseh istovrstnih fakultetah v Nemčiji in izmenjavo študentov-praktikantov. Nadalje so skušali najti enotna stališča o formiranju evropske organizacije študentov elektrotehnike. Pogovarjali pa so se tudi o rekreaciji ter zabavnem življenju študentov in podobno.

Iz referatov nemških kolegov je bilo razvidno, da tudi pri njih skušajo uveljaviti študijsko reformo. Študentje so tožili, da profesorji nimajo dovolj razumevanja za njihove težave, da jim ne dovolijo sode-

lovati pri pripravljanju študijskih programov. Prav tako tudi ne podpirajo študentskih težav za izenačenje študijskih pogojev in programov med vsemi fakultetami.

Ob takšnih problemih so prišla izvajanja naših dveh delegatov še posebej v središču pozornosti. Naše sugestije so bile zelo tople sprejete. Podala sta tudi podrobno razčlenitev študijskega programa naše fakultete in pojasnila dobre in slabe strani stopenjskega študija.

V razpravi o kulturno-zabavnem življenju študentov elektrotehnike je bilo opaziti, da imajo kolegi v Nemčiji in Švici manj priložnosti za tovrstno aktivno udejstvovanje. Presenetilo pa je to, da porabijo dobičke zabavnih prireditev za študentske menze in nabavo knjig v študentskih knjižnicah.

Ideja o ustanovitvi evropske organizacije študentov elektrotehnike — stara je nekaj več kot dve leti — se tudi tokrat ni uveljavila. Zanimivo je, da nemški kolegi nimajo najboljših izkušenj pri sodelovanju z ostalimi zahodnimi študenti.

Največ praktičnih sklepov je rodila razprava o izmenjavi počitniških strokovnih

praks. Videti je bilo, da imajo nemški kolegi včasih težave pri zagotavljanju mest za praktikante iz Jugoslavije, in to predvsem zaradi negativnega odnosa podjetnikov do študentov, ki bi lahko širili »nevarne« ideje. Grajali pa so pretrpane želje za zaslužkom nekaterih jugoslovanskih študentov, ki ob tem pozabljajo celo na solidarnost z nemškimi delovnimi tovariši. Pritožili so se tudi čez one, ki podaljšujejo iz istih razlogov svoje bivanje.

Prijetno sta bila delegata presenečena nad izjavami onih študentov, ki so bili na praktiki v Jugoslaviji, saj so se pohvalno izrazili o našem družbenem sistemu, še posebej pa o odnosu naših delavcev in vodilnih uslužbencev do njih.

Nasploh lahko rečemo, da je bil odnos zahodnonemških študentov in švicarskih gostiteljev do naših zastopnikov zelo korekten in da sta lahko v razgibanih razpravah enakopravno uveljavljala svoja stališča in mnenja. Tako je uspelo na tem srečanju ustvariti pogoje za nadaljnje dobro in iskreno sodelovanje študentskih organizacij dveh držav z različnimi družbenimi ureditvama.

B. J. — B. T.

PRIŠLA JE POMLAD

Ti, kam pa Pavle tako hiti?
Rezervirat si gre klopco v Tivoli;
saj bo kmalu ves zaseden.

PAVLE ČELIK

NA ROB DISKUSIJ O NAŠI UMETNOSTI

Govor tovariša Tiha na 7. kongresu LMJ in razgovor s predstavniki Zveze novinarjev Jugoslavije sta sprožila živahno razpravljanje v naši javnosti. V tem sestavku bom poskušal to vprašanje analizirati malo bolj sociološko in odgovoriti na naslednja tri vprašanja:

1. Kdo je nosilec abstraktnosti pri nas in zakaj?
2. Zakaj je kritika položaja v naši umetnosti prišla od zgoraj?
3. Kaj pomenijo Titove besede za akcijo subjektivnih zavestnih sil?

Najenostavnejše je, da vso krivdo za današnji položaj naše umetnosti zvalimo na vplive od zgoraj. Toda če je to enostavno, ni nujno, da je tudi pravilno. Seme vzklije le, če pada na rodovitna tla. Zato bomo morali pristati na vroke predvsem v naši družbi sami. Mislim, da so protislovja v naši družbi in položaj umetniške inteligence najvažnejši vzroki za to, da se je naša umetnost umaknila v sfero abstrakcije in — kar je poglavito — v sfero pesimizma in življenjske brezizhodnosti. Vplivi Zapada so sekundarnega pomena.

Ustvarjalec umetnosti je umetniška inteligenca, ki po družbenem položaju spada med svobodne poklice. Temelji na privatnem delu, je torej proizvajalec blaga za tržišče. Kot blagovni proizvajalec — v naši družbi je blagovno gospodarstvo še nujno — pa je podvržen fetišizaciji. Umetnik si predstavlja, da je umetniški talent nekaj iracionalnega, nekaj, kar je redkim izbranim dano od narave. Predstavlja si, da je umetniško ustvarjanje domena ozkega ceha. Kritiki naj bo le tisti, ki je sam umetnik. Od tod refren, ki se pogosto sliši med delom naše umetniške inteligence: »Le čevlje sodi naj kopitar.« Položaj našega umetnika kot blagovnega proizvajalca je prvi vzrok, da se je del naših umetnikov umaknil v sfero abstraktnosti. Blagovno gospodarstvo dela umetnika nesvobodnega, čeprav sam misli, da je svoboden.

Drugi vzrok je le posledica prvega. Doslej je bilo umetniško ustvarjanje domena ozkega kroga »izbrancev«. Cilj našega razvoja pa je, da postane umetnost last širokih množic. Delovni človek naj ne bo sam potrošnik umetnin, ampak tudi ustvarjalec. Socializem zahteva torej demokratičnost tudi v umetniškem ustvarjanju. Ravno demokratizacija umetnosti pa se del naših umetnikov boji, bojijo se za svoje cehovske privilegije. To je verok, da je naš umetnik zašel v življenjski pesimizem in brezizhodnost, kar je postalo vsebina naše umetnosti. Umetnine izražajo pesimizem, črnoglednost, brezizhodnost, dolgočasje in naveličanost vsega.

Tretji verok je sam mednarodni položaj. Današnji človek živi v nenehnem strahu pred atomskim spopadom.

Sele četrti činitelj so vplivi tujine. Ti pa se lahko uveljavijo tudi pri nas le, če so za to ugodni pogoji. Ko se namreč umetnik zaradi že naštetih vzrokov začne umikati v sfero abstraktnosti in pesimizma, se ozre v »svobodni svet« in si svobodno išče in lasti vzornike. Ta svet pa ni niti svoboden niti demokratičen, čeprav se uradno imenuje svet »svobodne demokratije«. Na Zapadu si naš umetnik izposoja ne samo obliko, ampak tudi vsebino.

Ko smo si ogledali »proizvajalca« naše umetnosti, si oglejmo še one, ki jim je umetnost namenjena, to se pravi »potrošnika« umetniških stvaritev. To naj bi bili v glavnem neposredni proizvajalci. Ugotoviti pa moramo, da naš delovni človek v tej naši abstraktni in pesimistični umetnosti ne vidi dosti več kakor brezciljno izživiljanje. Dejstvo je, da navidezno nasprotje v našem razvoju (blagovno gospodarstvo na eni strani ter samoupravljanje in planiranje na drugi strani) deluje na zavest naših delovnih ljudi. Ti se s tem nasprotjem dnevno srečujejo v praksi, v življenju in so pri tem stvari dokaj jasne. Čim večja bo proizvodnja, tem več bo imel posameznik in tudi družbena skupnost. Samoupravljanje ga osvobaja kot proizvajalca in mu postavlja realne perspektive. Iz povedanega sledi, da naš preprosti človek ni neposredni potrošnik stvaritev naše modernistične smeri v umetnosti. Posredno pa je to vendarle umetnost. Znano je namreč, da so umetniška dela odkupovale predvsem umetniške ustanove in podjetja za sredstva, ki jih je ustvaril dela-

vec. S tem je utemeljena Titova izjava, da naj se naši umetniki izživiljajo v modernistični smeri na svoj račun, ne na račun celotne družbe.

Kako odgovoriti na zastavljena vprašanja?

Nosilec pesimizma v naši umetnosti je tisti del umetniške inteligence, ki ima negotov družben položaj in se zato postavlja v obrambo svojih cehovskih privilegijev. Kot očka, vase zaprta skupina, ločena od življenja, nima bodočnosti. Nasprotno postaja proizvajalec v delovnih organizacijah z razvojem socialistične demokracije vse bolj konkreten in sam svoj gospodar. To je odgovor na vprašanje, kdo in zakaj je ustvarjalec pesimizma v umetnosti.

Odgovor na vprašanje, zakaj je moral s kritiko položaja umetnosti začeti tov. Tito, nam bo dala spet analiza naših družbenih razmer. Mi smo gradili in razvijali proizvodne sile, ustvarjali socialistične odnose, skratka, gradili smo materialno osnovo naše družbe. Vzporedno s spremembami v naši gospodarski in družbeni strukturi smo demokratizirali tudi naš politični sistem. Reševali smo neskladje med proizvodjalnimi silami in proizvodjalnimi odnosi, pa tudi neskladnost med tema dvema sestavinama ekonomske osnove in med pravno-politično nadstavbo. Vse premalo pa smo se zanimali za dvig zavesti. Zato je danes zavest širokih delovnih množic za družbenim razvojem. Sestavina družbene in individualne zavesti pa je tudi umetniška zavest, sposobnost za dožemanje umetnin in tudi za ustvarjanje umetniških del. To je vzrok, da kritika ni mogla priti od spodaj.

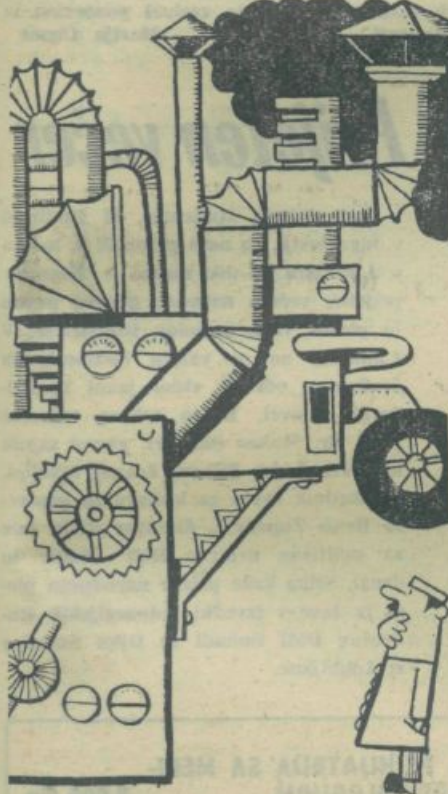
Sedaj bomo odgovorili na tretje vprašanje, kakšen pomen imajo namreč Titove besede za subjektivne sile. Predvsem komunisti se moramo boriti za to, da ne bo prišlo do lova na čarovnice. Titove besede nam morajo biti navodilo za akcijo: umetnost naj postane stvar zanimanja čim širših plasti ljudstva. V skrajni konsekvenci torej: večja demokratizacija v kulturi in umetnosti. Toda ne demokratizacija do tujih vplivov, ampak do delovnih množic. Socializem namreč zahteva, da postane kultura in umetnost last ljudstva. Ta umetnost pa mora biti odraz objektivnega sveta in subjektivni izraz aktivnega subjekta.

ZGODBA NEKE ANKETE

Zveza študentskih organizacij Ljudske tehnike — kličimo jo kar po domače ŠOLT — se je opogumila. Gnana od notranjih potreb se je pogumno lotila naloge, da postavi čimverjetnejšo diagnozo, zakaj se je v njenem organizmu naselil bacil indiferentnosti, zakaj se ne more znebiti trdožive plesni nezanimanja študentov oz. njenega dela. To jo hromi in ustvarja nevarnost, da nastane iz nje organizacija »redkih in osamljenih«. Njeni ideali postati množična organizacija, poseči s svojo dejavnostjo bolj aktivno in z večjim uspehom med to desetisočglavo družino študentov, so še zmeraj kot ideali precej odmaknjeni od resničnega stanja. Frontalni napad je ŠOLT poslala najprej na ničkaj razveseljivi odnos študentov do tehnike, z domnevo, da je ravno v tem odnosu leglo vsega zla: premajhno zanimanje študentov za tehniko, nesodelovanje v Zvezi ŠOLT, nepoznavanje te organizacije in podobne »žalostne« stvari.

Namen je bil dober

Zmeraj je tako, da je treba bolezen najprej ugotoviti, jo razkrinkati in si šele potem zavijati rokave in jo ozdraviti. Akcija se je začela. V boj naj bi posegla temeljita anketa, ki naj bi s čim bolj tehtnimi rezultati pomagala razkrinkati vzroke, zakaj stvari ne tečejo tako, kot bi želeli 3000 študentov in še 1780 slovenskih srednješolcev naj bi s svojimi odgovori rešilo več problemskih »zakajev«, s katerimi se ŠOLT ubada že vrsto let. Vsak tretji študent na naših fakultetah je bil postavljen pod lupo, da se mu ugotovi, do kolikšne mere je razvita njegova tehniška žilica, zakaj je tolikim zakrnela in zakaj se nekaterim sploh ni nikoli razvi-

la. — Danes je delo že opravljeno. Anketa je povedala vse, kar je lahko. ŠOLT se je dokopala do nekaterih resnično pomembnih ugotovitev, ki ji bodo lahko dosti pomagale pri njenem prizadevanju, da se z večjimi ambicijami loti pritegovanja v svoje vrste tudi tistih, ki so se dosedaj ob besedi »tehnična vzgoja« le — zmrdovali: vse to me prav nič ne briga, nimam posluha za tehniko in ne vem kdo in kaj je ŠOLT.

Ženska in tehnika še — dvoje

Stara ugotovitev. Skoraj vsaka tretja predstavnica ženskega spola je bila mnemja, da ji tehnika ni pri srcu. Moških, ki bi se s tehniko ne želeli na noben način srečavati, je bilo le 4 odstotke. Nasprotno pa se jih mnogo izjavlja, da uživajo v

tehniški dejavnosti, medtem ko le vsaka deseta »ona« pozna tovrstne užitke. Skratka: že stare in vsakomur znane ugotovitve anketa samo še ošteviliči.

Ženske so se dosti slabše odrezale tudi pri vprašanju, če vedo sploh za obstoj zvez ŠOLT. Skoraj 60 odstotkov jih je moralo zardeti in v zadregi priznati, da za »neki« ŠOLT niso še nikoli slišale. Študentje so zanj slišali v dosti večjem številu, zato pa niso bili nič boljši pri naslednjem bolj konkretnem vprašanju: poznate program Zveze ŠOLT? 54 odstotkov moških in žensk je moralo na to vprašanje odkimati. Ženske so bile dalje 57 odstotkov negativno nabite do povabila, če bi hotele sodelovati in postati član Zveze ŠOLT. Študentje so bili bolj pristopni. Še največ se jih je navduševalo za tehnične klube in za javne delavnice.

Javne delavnice bi študentje obiskovali neobvezno, samo takrat, kadar bi želeli dati duška konjičku, ki se mu posvečajo. In to brez sestankov, brez organizacijskih skrbi, brez finančnih »gordijskih vozlov« (skratka: sodoben čudež). Neznatno vstopnino bi tu dobili potrebno orodje, material in navodila. Ta oblika dela bi bila za študente mnogo vabljivejša kot udejstvovanje v klubih, ker ti študij pušča le malo prostega časa. Delo v teh delavnicah bi v resnici pomenilo samo koristno razvedrilo po napornem študiju.

Če rezimiramo naslednje ugotovitve, ki nam sicer še enkrat odkrivajo, da je toliko-krat odkrito Ameriko, vidimo, da interes naše povprečne študentke visi izven tehničnih sfer. Vzrokov je več; še zmeraj ne bo tako lahko in kmalu uspelo, da bi ženski in moški okus zili v enotno neizdiferencirano nagnjenje. Anketa je tudi verjetno spregledala, da se ta ločitev kaže že pri študiju, ki je v močni korelaciji z interesi, nagnjenji. Ženske ne preplavljajo tehničnih fakultet, ampak n. pr. filozofsko fakulteto, ki pa ni v najožjem sorodstvu s tehniko. V vzorec pa se je ravno zato pritislo proporcionalno največ deklet z netehničnimi fakultet.

Stare bajte bolj tehniške kot...

Anketa je povedala, da mladi študentje kažejo nekaj manj zanimanja za tehniko kot starejši. S starostjo torej upada izrazit negativen odnos do tehnike. Te trditve, ki so argumentirane z dokaj pičlimi dokazi v procentih, so v anketi le malo preveč pogumno postavljene. Če so razlike velike (bolje: majhne) le za okoli 2 odstotka, ta dva v veliki verjetnosti nista potoma neke tovrstne zakonitosti, ampak jima je lahko botroval cel roj raznih slučajnih in neupoštevanih vplivov. Isti problem je pri poznavanju programa Zveze ŠOLT: mlajši študentje so v njem manj doma kot starejši. To pa spet ni neka osupljajoča ugotovitev, ki bi zahtevala alarm, češ da interes za tehniko pri mlajših upada. Ni dvoma, da je starejši študentje, ki je v Ljubljani že 4 do 5 let, imel več možnosti seznaniti se z Zvezo ŠOLT in njenim programom, kot nekdo, ki je šele prvo ali drugo leto na univerzi.

Okolje bivanja in interes za tehniko

ŠOLT je zanimalo tudi, kakšen odnos do tehnike goje študentje v študentskih domovih, kakšnega goje tisti, ki se udinjajo v »privatnem stanovanjskem sektorju« in kako se obnašajo do tehnike oni, ki jedo in spijo lepo pri mamicah doma. Več pozitivnih valenc do tehnike kažejo študentski domovi. Zato pa študent, ki sameva kje v kaki privatni sobici ali pa se s staro babico dolgočasi doma, v večjem številu izjavlja, da uživa v tehniški dejavnosti. To pa ni slučaj s študenti, ki se jim prostori v kletah študentskega naselja nikakor ne zdijo (upravičeno) najidealnejši.

Če bi koga vprašal, katera od teh treh »stanovanjsko« kategoriziranih študentov v največji meri ve za eksistenco ŠOLT-a, bi vsak rekel: jasno oni v študentskih domovih. To pa je le delno res »Privatneži« namreč prav nič ne zaostajajo za domovci v informiranosti. Še najbolj »nevedne« ostajajo tisti, ki v veliki meri prihajajo na fakulteto samo na predavanja, potem pa jo pocitrjajo nazaj v svoj mirni, izolirani družinski krog, ne brigajoč se, kaj se godi okoli njih. Vsak drugi, ki živi v domačem vakumu, je obkrožil odgovor: ne želim postati član Zveze ŠOLT.

Članstvo Zveze ŠOLT se v glavnem rekrutira iz študentov — privatistov in nekoliko manj iz študentov v domovih. Vsi rezultati pa kažejo vidno tendenco, da se

Glej ga, ta mi je pravil, da se ženske prav nič ne zanimajo za tehniko

tisti, ki stanujejo privatno, želijo v večji meri ostre osamljenosti. Raje se ogrejejo za nek hobby ali aktivnost, ker se s tem v kolektivu navzamejo vsaj malo družabnosti, za katero so v primerjavi z domovci prikrajšani.

Bilko so domovci izgubili tudi pri tem, kako so pri njih diferencirana nagnjenja in področja, za katera menijo, da imajo zanje smisel. To je spet še eno slabo spricevalo o tem, kakšne pogoje nudijo študentski domovi za gojitev neke tehniške dejavnosti.

Tehnika — pastorka za mnoge

Jasno je, da že pri izbiri študija igra prvo violino človekovo osebno nagnjenje. Tisti, ki se je že od mladih nog ogreval za kovanje pesmic, ne pa ključavnic, se pač verjetno ne bo odločil za študij tehnike. Vsak se enkrat vpraša (vsaj moral bi se), za kaj ima smisel. In potem bo šel navadno tja, kjer bo lahko to nagnjenje razvil in ga vnovčil.

Anketa zato samo še enkrat podčrtava stara dejstva, da se ljudje na netehniških fakultetah s tehniko ne ženijo tako navdušeno kot študentje — tehniki. Vsak tretji se zgovarja, da je sterilen do tehnike, ali pa vali krivdo na šolo, domače razmere ali pa na pomanjkanje smisla za praktično delo. In tudi sicer so bolj v zagati, če jih vprašaš, ali poznajo ŠOLT in njegov program.

Bilo pa bi povsem krivično validi celotno breme krivde na nezainteresiranost teh ljudi za tehniko. To ubogo »nezainteresiranost« danes tako pogosto uporabljamo, ko hočemo koga očrniti. Kot zelo priprava se izkaže tudi, kadar iščemo vzroke raznim neljubim pojavom. Ko se nam ne posreči najti nič pametnega, tedaj se razjezimo in napišemo analitično silno globoko dokončno razlago: vzrok — nezainteresiranost. In problem je s tem pojasnjen. Uboga »nezainteresiranost« pa se še naprej kuja neraziskana in dana od boga.

Če anketa joče o splošnem nezanimanju študentov na nekaterih netehničnih fakultetah za tehniško dejavnost, naj se ŠOLT raje najprej potrkaja po prsih in se vpraša, če je poleg te strašne »dezinteresiranosti« še kak drug grešni kozel. Če ŠOLT želi, da se bo v tehniško aktivnost vključil nekdo, ki ni tehnik, se bo moral z agitacijo pač bolj in dalj časa truditi okrog njega, kot pa je to potrebno pri nekem tehniku. Dosedanja praksa pa je bila ravno obratna. Največ tipalk agitacije je bilo usmerjenih med tehnike, najmanj pa med netehnike. Zdi se, da bo treba s to protislovno tradicijo prelomiti, če nečemo, da bodo neke naslednje ankete ponovno ugotavljale nekakšne zakonitosti »dezinteresiranosti«, ki pa se je vsi tako zelo bojiijo.

Anketa je draga reč...

Rezultate ankete smo si lahko ogledali le bolj na grobo. Tudi s številkami se nismo hoteli preveč siliti. Niti ni bil to naš namen. Dobili pa smo spotoma vseeno

nekatero vtise, ki zahtevajo za zaključek majhen komentar v malo bolj kritičnem tonu.

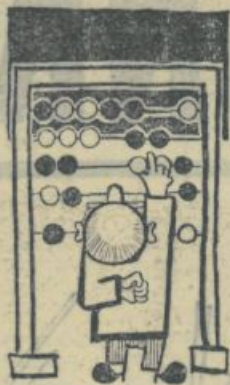
Ni dvoma, da bo anketa z vsemi ugotovitvami, ki jih je prinesla, pripomogla, da se bo ŠOLT lahko boljše orientiral, kako in kam usmerjati akcijo za razširitev svojega delovanja. Anketa je lahko imenitno pomagala pri tem. Pozdraviti je treba tudi težnjo, da naj bo to anketa, kot se spodobi. Dandanes je že tako, da so nekatere bolezni moderne. Ena od takih je tudi anketarstvo. Vsak klub, vsaka organizacija in društvo mora obvezno imeti v svojem arhivu tudi kak slabokrven primerek ankete, da lahko neke trditve »argumentira« in dokumentira na znanstven način, s številkami. S tem se ne mislimo vključiti naše ankete v to zloglasno anketarsko družino. Dovolili pa si bomo vseeno omeniti nekaj šibkih stvari, pred katerimi anketa nikakor ni bila imuna.

Anketa je stala težke denarce. »Investicija« pa bi bila lahko znatno manjša ob istem rezultatu, če bi se strokovno osebje okoli nje zato malo bolj potrudilo. Zdi se, kot da mentorji ankete niso nikoli slišali za statistiko, ki nudi dovolj metodoloških možnosti, da iz populacije 9000 ljubljanskih študentov ni treba jemati tako obsežnega in grobe vzorca: 3200 enot. Če bi bil izbor vzorca malo bolj preštudirani, bi že nekajkrat manjši vzorec lahko dal nič manj zanesljive rezultate, posebno še, ko tu ni šlo za neko večjo natančnost. Tako pa anketa pretirano ambiciozno trdi, da je zajela »cca 50 odstotkov vseh slovenskih študentov«. Pa tudi sicer ni edina odlika neke ankete, kolikšno absolutno število enot celotne populacije zajema. Manjše-mu, zato pa bolj sondiranemu vzroku, ni treba imeti nobenih manjvrednostnih kompleksov v primerjavi z obsežnimi, zato pa bolj malomarno izbranimi vzorci. — Efekt ankete bi bil tako lahko isti, dela okoli njene obdelave veliko manj, zato pa bi bila tudi možna ŠOLT občutno manj prazna.

Tudi zaključki in navodila za akcijo ŠOLT so kaj površno nametana in vse preveč splošna, da bi lahko ŠOLT z njihovo pomočjo že jutri posegel v akcijo. Da je treba za tehniko bolj zainteresirati ženske in študente netehničnih fakultet, res ne pove dosti o tem, kako se tega posla tudi lotiti. Zaključki in navodila za akcijo morajo biti zmeraj krona vsake interpretacije anketnih rezultatov. Anketa ni zato, da bi se z njo postavljali, češ imamo veliko anket polno tabel in števil, anketo, ki nas je veliko stala. Njen raison d'être je edino v tem, da učinkovito pomaga in pametno svetuje reševati probleme, ki jih je obravnavala.

Vseeno pa upamo, da kljub nekaterim nelaskavim pripombam na račun anteke ŠOLT tega namena ne bo zgršil in bo glavna junakinja tega članka — anketa ŠOLT — opravičila svoj obstoj in izdatke...

Danes pa si oglejmo še »kraljico znanosti« — MATEMATIKO in njeno sestro FIZIKO. Obe sta vedli, ki ju človek na svojem vrtu znanosti skrbno goji že od starih vekov sem. Njun pomen v zgodovini ni upadal. Nasprotno, obe predstavljata danes temeljni kamen za vrsto znanosti, ki so se izvile iz nederlj obeh in se potem osamosvojile. Da je človek danes v tehniki tako močan, da se vse bolj smelo poganja pod zvezde, je nazadnje tudi zasluga razvoja matematike in fizike.

Matematično - fizikalni oddelek

Studij matematike in fizike je na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo organiziran na dva načina. Na eni strani se družita tehnična matematika in tehnična fizika, na drugi pa imamo pedagoške skupine. Na prvi stopnji vpisuješ povezavo »matematika in fizika«, ki se na drugi stopnji nadaljuje pod dvema naslovoma: 1. matematika s fiziko, kjer dominira matematika nad fiziko, in 2. fizika z matematiko z večjim poudarkom na fiziki.

Tehnična matematika

STUDIJSKI je stopenjski — po programu. V resnici pa vsi študentje po končani prvi stopnji nadaljujejo študij na drugi stopnji. Po drugi stopnji se končno dokopiješ do naslova (sicer pa je vse v zvezi s titulami še zelo hipotetično) inženir tehnične matematike.

PREDMET: Samo za orientacijo si oglej predmete, ki jih boš vpisal v indeks prvo leto: analiza 1, linearna algebra, fizikalna opisna geometrija, tehnično risanje, strojni elementi ter predvojaška vzgoja. Črte pod to: okoli 15 ur predavanj in 14 ur vaj. Videl boš, da to ni malo.

KOLOKVIJ: Studijski režim na matematično-fizikalnem oddelku je dokaj oster. Samo za ilustracijo: na tehnično matematiko se je pred tremi leti vpisalo 15 študentov. Letos sameva v tretjem letniku le še četvorica.

IZPITI: Da se boš lahko prepričal, če si zrel za drugi letnik, boš imel ob koncu leta dva preizkusna kamna. Se največ skrbi ti utegne nakopati na glavo obsežna in nelahka fizika. Nikakor pa ne gre podcenjevati tudi ravno tako obširne analize 1.

LITERATURA: Skripta so na tem oddelku izumrli zvrsti literature. Pomagal si boš z lastnimi zapiski, sicer pa si boš moral zavilati rokave in seči po tuji literaturi. Zato nikar ne pozabljal francoščine ali nemščine ali ruščine.

STIPENDIJE in zaposlitev: Tehnična matematika kakor tudi fizika sta novi študijski smeri. Čuti se še sušo po tem kadru. Stipendije niso redka stvar. Zaposlitev pa najdeš v večjih podjetjih elektroindustrije, na raznih inštitutih, Zavodu za avtomatizacijo in podobno.

STIPENDITORJI: Zavod za raziskovanje materiala, Zavod za avtomatizacijo, Iskra, Litostroj, Svet za šolstvo in drugi.

Tehnična fizika

STUDIJSKI je stopenjski. Prva stopnja rodi obratnega inženirja. Na drugi stopnji pa ni še nihče diplomiral, ker je bil ta študij uveden šele pred tremi leti. Zanj se navduši povprečno vsako leto okrog 35-40 novincev, od katerih pa že v prvem letniku odpade lep odstotek onih, ki so doumeli, da se s tem bikom ne bodo mogli uspešno bosti. V letošnji tretji letnik se jih je prebilo le polovico vpisanih v 1. letnik.

PREDMETI: Prvo leto boš novo znanje črpal iz teh predmetov: fizika 1, analiza 1, algebra, kemija, mehanska tehnologija, strojni elementi in tehnično risanje. Skupaj: 20 ur predavanj in 13 ur vaj. Prva stopnja je bolj praktično pobarvana, druga pa je bolj teoretske narave.

OBVEZNOSTI, kot so kolokviji in vaje, ti dajo čez leto dosti misliti o resnosti študija tehnične fizike. Vaje so zelo praktične: piljenje, brušenje, fotografija, stekloprihašvo, radiotehnika in podobno. Precej ur boš prebil v laboratoriju.

IZPITI: Pogoj za vpis v drugi letnik sta obe matematiki (analiza in linearna algebra) in fizika 1. Fiziki pravijo, da fizika na izpitu še največjim asom pokaže roge.

LITERATURA: Ista situacija: skript ni. Brez znanja angleščine, ruščine ali nemščine si revež, pravijo, in ne prideš daleč. Sami zapiski sploh ne zadošajo.

ZAPOSILITEV IN STIPENDITORJI: Inštitut Jožef Stefan, Litostroj, Iskra, Zavod za avtomatizacijo in drugi.

Pedagoški skupini

Ce se na prvi stopnji odločiš za pedagoško smer matematika in fizika, lahko po končani prvi stopnji odjadrš na osemletko modrit mlade glave matematika in fiziko. Ce pa študij na drugi stopnji nadaljuješ na eni od obeh skupin: matematika ali fizika z matematiko, si po končanem študiju že zaslužil spoštljiv pozdrav srednješolca: dober dan, tovariš profesor!

Ce si zagledan v zvezde ali v oblake (ne romantično, ampak eksaktno), vedi, da je študij astronomije in meteorologije organiziran na drugi stopnji kot nadaljevanje študija »matematika in fizika« na prvi stopnji.

ZA KONEC le še to: Oddetek, ki ga opisujemo, nosi ime matematično-fizikalni. Ne spregledaj tega in, ne zaldi nanj, če nisi po talentiranosti v tesnem sorodstvu z matematiko in fiziko. Prihodnjč: biotehniška fakulteta — gozdarji!

srednješolcem

XVIII. SKOK ČEZ KOŽO

9. marca smo na Gospodarskem razstavišču prisostvovali zabavi, kakršne v Ljubljani zlepa ne vidimo, zabavi, ki je pokazala nesebično sodelovanje študentov treh oddelkov ter sodelovanje s prakso in fakulteto. Zabava je potekala v najlepšem redu, vključno s plesom, ki je sledil dobro organiziranemu in duhovitemu ceremonialu.

Skok čez kožo prireja vsaki dve leti. Letos je prišla vrsta na Ljubljano, čez dve leti pa bo ali v Tuzli ali v Beogradu. Tokrat so se skoka udeležili rektor univerze, dekani fakultet, predstavniki rudarskih in metalurških centrov in gostje z domačih in tujih fakultet.

Očitno je, da stvari niso bile improvizirane. Ko smo se potem pogovarjali z drugimi študenti, je vsakdo pohvalil odlično organizacijo in prizadevnost ljubljanskih prirediteljev in jo primerjal z brucovanji v Naselju. Res je, da prireditelj na GR ni bila zgolj komercialnega značaja, kot so brucovanja, ko služi izkupiček za potovanje zadnjega letnika; je pa tudi res, da je mogoče vzdrževati disciplino in pripraviti duhovit program, in to brez mučnih zastojev tudi na velikem, »elitnem« brucovanju. XVIII. skok čez kožo v režiji ljubljanskih prirediteljev to vsekakor potrjuje.

T. M.

Na dnevnem redu: finansiranje Naselja

Da je finančni položaj Naselja majav, ugotavljamo že vseskozi. Zlasti pa so te ugotovitve postale pesimistične po odloku glavnega odbora RK, ki določa, da bodo v bodoče dobivali »care« pomoč samo mladinski domovi, ukinila pa se bo ta pomoč študentskim domovom in višjim šolam.

Navedeni odlok, ki je pravilen glede na druge republike, kjer so bili mladinski domovi v znatno slabšem položaju kot študentski, je bridko prizadel zlasti naše Naselje. Naša menza namreč vseskozi posluje z izgubo, in to kljub temu, da je bila zgrajena ali vsaj zamišljena kot sodoben obrat družbene prehrane, opremljen z različnimi tehničnimi pripomočki, in kljub temu, da posluje na principu samopostrežbe, da ni obdavčena toliko kot gostinski obrati in da je kolektiv menze pogosto uporabljal domiselne »najcenejše načine«, ki niso zmeraj v skladu s predpisi. Toda cene za obrok, ki jih plačujemo v Naselju, so še zmeraj nižje od dejanskih cen. Razlika znaša v enem letu približno 8 milijonov in se je nekaj let sem pokrivala iz skladov care pomoči.

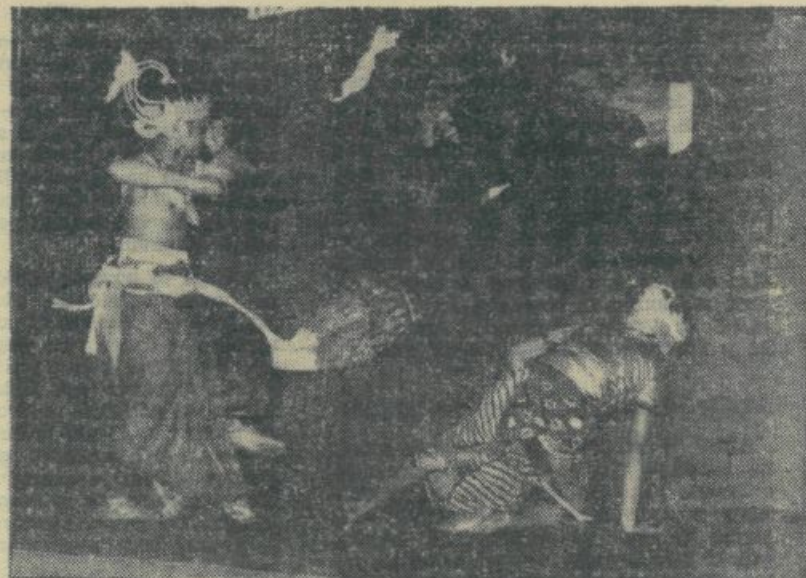
Zdaj nastaja torej vprašanje, kje dobiti 8 milijonov. Možnosti je več. Ena je v ponovnem povišanju stanarine in hranarine, da bi se tako pokrila razlika. Da bi tak ukrep ne bil pravilen, nam pove preprosta primerjava med sedanjimi izdatki in dohodki študentov. Hranarina in stanarina v Naselju dosemeta maksimum, ki ga študent

lahko da za svoje življenje. Povprečna stipendija ne presega tega maksimuma. Najbolj preprost dokaz za to je že dejstvo, da veliko študentov išče še cenejše načine življenja, kot je na primer kuhanje v bloku v lastni režiji. Po drugi strani pa trde stipenditorji, da so današnje stipendije maksimum, ki ga lahko dajo za svoje bodoče strokovnjake.

Drugi izhod bi bil ostati pri istih cenah in poslabšati kvaliteto hrane. Da bi to ne bilo pametno, lahko potrdijo vsi, ki se hranijo v Naselju.

Ostanemo torej pri navidez nemogoči zahtevi: ohraniti sedanje cene pri sedanji kvaliteti hrane. Treba je poiskati tretjo možnost. Naselje, čeprav ustanova s samostojnim finansiranjem, ne more samo rešiti nastalega položaja. Tudi brez globljih analiz je jasno, da je Naselje v taki finančni situaciji, da je upravičeno ali do care pomoči ali pa do kake druge oblike kreditiranja, upravičeno tudi zato, ker je povsem specifična ustanova z določeno socialnoekonomsko študijsko problematiko, ki omogoča študij tisoč petsto mladim ljudem. Parola »miadina je naša bodočnost« je silno resnična vsaj v enem smislu: za čedalje hitrejši ekonomski razvoj bomo potrebovali čedalje več strokovnjakov. Naselje pa bistveno pomaga pri vzgoji novih kadrov in že zato zasluži pozornost in skrb najširše javnosti.

Marija Cigale

Prijeten večer

Indonezijski študentje, ki študirajo v Jugoslaviji, so nam priredili 8. marca v Ljubljani in 10. marca v Zagrebu prijetna večera narodne glasbe, pesmi in plesov vseh narodov Indonezije. V Ljubljani so se vabilu indonezijskih študentov odzvali vidni javni in kulturni delavci, in to rektor univerze prof. dr. Makso Snuderl, glavni tajnik univerze Lojze Piškur, dekani fakultet, predsednik sveta za kulturo in prosveto Beno Zupančič, direktor višje šole za politične delavce Heli Modic in drugi. Slika kaže prizor narodnega plesa iz Jave v izvedbi indonezijskih študentov Didi Suhadi in Diko Sutaiyo iz Ljubljane.

Najnovejše izdaje

za medicince, stomatologe in farmacevte

Božović B.: KLINIČNA ENDOKRINOLOGIJA	2.100 din
Duančić V.: OSNOVI HISTOLOGIJE ČOVJEKA za študente medicine in stomatologije, II. izdaja	2.000 din
Jovanović V.: BOLESTI ŽUČNOG MEHURA I ŽUČNIH KANALA	500 din
Petrović V. in sodelavci: ZUBNOLEKARSKI PRIROČNIK, II. izdaja	2.100 din
Radojičić B.: KLINIČNA NEUROLOGIJA	2.000 din
Stanojević V.: ISTORIJA MEDICINE, II. predelana in skrajšana izdaja	2.700 din

Stojiljković S.: PSIHIJARIJA SA MEDICINSKOM PSIHLOGIJOM	2.000 din
Veljković J.: UVOD U MENTALNU HIGIJENO I SOCIJALNU PSIHIJARIJU	800 din

IZ IDE K MALU:

Milošević B. - Prica R.: BEZBOLNI PORODJAJ	
---: NOVINE U LEČENJU UNUTRAŠNJIH BOLESTI, zvezek 8	
Pavišić Z.: OFTALMOLOGIJA, II. izdaja	
Zahtevajte brezplačno natančnejši katalog naših izdaj z vseh področij medicine	

MEDICINSKA KNJIGA
poslovna enota
Rooswoltov trg 4, Zagreb

S ali smo tik ob ograji iz boječe žice. Na desni se je v loku vlekla v hrib, na levi pa se je spuščala v dolinico, lezla na nasprotni strani spet navkreber in izginala med drevjem. Vzporedno ob njej je tekel petmetrski pas zrahljane zemlje. In v majhnem razmaku izza tega se je dvigal visok stražni stolp s štirilogočo lesenjačo, ki je z dvema linicama zrla proti nam.

Udeležil sem se takrat nekega desetdnevnega mednarodnega seminarja za študente. Zdaj se je bližalo naše srečanje koncu in kakor člane vseh podobnih skupin poprej je dočkala tudi naš vožnja k tej meji med obema Nemčijama. Tu, na zahodni strani, seveda nihče uradno ne reče »med obema Nemčijama«, ampak »med Zvezno republiko Nemčijo in tako imenovano NDR«, ali enostavneje »Sovjetsko cono«. Tudi naš vodič, ki nas je pred odhodom seznanil z vrsto podrobnosti, se je posluževal le teh oznak. Po njegovih besedah smo torej vedeli, da te privzdignjene kolibice nikoli niso prazne, ampak da sta v njih zmeraj po dva policista (dva, kot je rekel in kot pravijo tukaj vsi, zato, da pazita drug na drugega in da potemtakem nobeden ne more pobegniti na zahodno plat), in da tudi tokrat prav gotovo opazuje vsak naš premik dvoje parov oči. In česa vse še nismo zvedeli. Pravzaprav o tem poročajo in pišejo vsi zahodnonemški časopisi, da je namreč meja po vsej svoji dolžini taka kot tu: tam, kjer ni stolpa v bližini, je za zrahljanim pasom dvojna ali trojna žična pregrada. Sicer pa so povsod razpostavljene mine, za tem pas v globini nekaj kilometrov, kamor ne sme noben vzhodnonemški državljan, itd., itd. Opisal nam je tudi ves politični razvoj od konca vojne, pa do tega dne, in ko nas je končno še opozoril, da naj se v nobenem primeru ne obnašamo provokativno, smo sedli v avtobus. »Internacionalni dom«, v katerem smo prebivali in kjer se skozi vse leto zbirajo ljudje h krajšim in daljšim srečanjem s političnimi ali nepolitičnimi programi, je visoko v pogorju Harz, prav blizu meje, zato smo hitro prispeli do cilja.

Nemški »kitajski zid«

Rosilo je nenehoma. Z drevja — s samega drevja, ničesar drugega ni bilo videti — je na gosto sapljalo, povrh vsega se je še vlekla megla po rebrih in čez globeli. Ko smo se nabrali vzdolž pregraje — bilo je največ nemških študentov, nato angleških in peščica nas ostalih, ki smo bili drugih narodnosti — in ko so vsi nekam utihnili ali pa se spustili v pritažen pogovor, zroč tja na ono stran, se je malodane nasilno razprostrlo čez nas čudno vzdrušje. Svoje je prispevalo vsekakor to mrko vreme, svoje je pri speval neslišen, toda pristen klic po previdnosti, svoje je prispeval, in to najbrž v prvi vrsti, fizični stik s tistim, okrog česar se je toliko vrtelo naše delo na seminarju — predavanja, diskusije, filmi, čtivo, pogovori — stik pravzaprav s tistim, kar smo si vsi predstavljali, in mnogo manj stik z dejstvi s stvarnostjo. Nemški udeleženci, ki so tako rekoč od zibel sèm lahko brali in poslušali o tej deželi onkraj boječe žice, so zdaj s pridruženimi glasovi posredovali svoje informacije ostalim. Poleg nas je bila tabla z napisom: »Tukaj Nemčija še ni razdeljena. — Tudi na oni strani je Nemčija.« Ko smo se napotili vzdolž meje, ko sem se potem naslišal najrazličnejših pripovedi o njej in o vsem za njo, ko smo spet posedli v avtobus in se obrnili proti domu, ko se je vse pogreznilo v nekaj molka, sem se počutil začuda klavirno.

UNIVERZO ŠTUDENTOM!

Pod tem naslovom je objavila zürška revija »Zürcher Student« članek, v katerem navaja problem »presvobodne« akademske svobode. Čeprav je članek pisan precej tendenčno in obravnava popolnoma interno vprašanje, je zanimiv.

Od časov Luthrovega prevoda Biblije pa do danšnjih znanstvenih žepnih knjižnih izdaj se čim bolj prizadeva dvigniti tako imenovano »splošno izobrazbo« posameznika. Ne moremo in nečemo razpravljati o tem, kar razumemo pod tem izrazom. Danes lahko ugotovimo razveseljivo dejstvo, da je tudi širšim ljudskim plastem dana možnost izpopolnjevanja v raznih vejah znanosti. Ljudska izobrazba je postala v modernem času pedagoška parola — program. Priznavamo neprecenljivo uslugo ljudski univerzi, radijskim šolam, toda — in tukaj si dovolimo postaviti boječe vprašanje — ali lahko tudi univerzo štejemo med take splošno ljudske izobraževalne ustanove?

Vpričo poplave raznih torbic in mrež za nakupovanje, ki jih nosijo gospodinje, bolniške sestre, uslužbenci itd. na predavanju (posebno na filozofski fakulteti), se nehoje vprašamo, če nismo morda zašli na napačen kraj. — Tukaj se moram hitro prekiniti, zagotavljam, da nimam popolnoma ničesar proti zgoraj omenjenim poklicem. S tem tudi nikakor ne mislimo zagovarjati kakšnega puhlega domišljavca — študenta, ki se hoče na vsak način oddaljiti od »navadnega ljudstva«. Nel — Vendar smo mnenja, da obstaja bistvena razlika med univerzo in ljudsko univerzo, med študentom (ki si je za svoj življenjski smoter izbral znanstveno delo), in med izobrazbe željnim človekom, ki si hoče ob prostem času (kar je vsekakor hvale vredno) razširiti obzorje. Univerza je mesto znanstvenega raziskovanja in učenja. Namenjena je študentu, ki so se na podlagi predhodne izobrazbe odločili za znanstven poklic. Predavanja torej niso na-

BELEŽKA S POTOVANJA PO ZAHODNI NEMČIJI

Romanje v Meko

sar se je toliko vrtelo naše delo na seminarju — predavanja, diskusije, filmi, čtivo, pogovori — stik pravzaprav s tistim, kar smo si vsi predstavljali, in mnogo manj stik z dejstvi s stvarnostjo. Nemški udeleženci, ki so tako rekoč od zibel sèm lahko brali in poslušali o tej deželi onkraj boječe žice, so zdaj s pridruženimi glasovi posredovali svoje informacije ostalim. Poleg nas je bila tabla z napisom: »Tukaj Nemčija še ni razdeljena. — Tudi na oni strani je Nemčija.« Ko smo se napotili vzdolž meje, ko sem se potem naslišal najrazličnejših pripovedi o njej in o vsem za njo, ko smo spet posedli v avtobus in se obrnili proti domu, ko se je vse pogreznilo v nekaj molka, sem se počutil začuda klavirno.

To dvomljivo obeležje celotne tokratne prireditve — kot žalna komemoracija! Prav ustvarjena za to, da človek — po tem svojevrstnem šoku — patetično izbruhne! Prav našašč za to, da si razdražena čustva nerazsodno dajo duška! Blaznost! Blaznost! Toda — kakšna blaznost? Kdo je blazen? Komu izpraskati oči? Razum nenadoma zasluči past, misli se zganejo z vso silo in — da! ponovno vprašanje: kdo je kriv, zakaj je tako? Ob tej meji, še bolj pa ob tistem modernem kitajskem zidu sredi Berlina, trepetajo vso človeštvo in strahu za svoj mir, za svoj obstanek. Soseba pljuvata

drug na drugega čez plot, rovarita drug proti drugemu, se po malem obstreljuje, ta in se obmetavata z grožnjami. Tako rekoč ves svet se je nabral na obeh plateg, da, kolikokrat se iz kakega zunanega povoda — kakor ob 12. avgustu leta 61 — zavemo, kako tesno ob prepadu stojimo! Vsa izrojenost blokavske gonje se nacejt vzdolž te boječe žice in grozi, da se pogubno razlije na vse kraje. Vmes kak posameznik dejansko pade ob tej liniji, malce krvi. . . incidentček, oh, koliko jih je že bilo, kdo bi jih štel! Kdo šteje tiste brezimnike? Če leži kateri na ulici sredi Berlina, skoči mimoidoči prek njega in že je »incidentček« tudi za njegovim hrbtom.

Vendar se zmeraj najde kdo, ki obdolužejoče pokaže s prstom na drugega. Ta pokaže spet nanj, — včasih to vse usahne v pesku, včasih kane kaplja krvi, včasih se vzdigne vihar — zarožlja orožje — zahrume tanki — se nagnejo topovske cevi — in včasih se odpelje avtobus k meji, udeleženci političnega tečaja izstopijo in opravijo kratek žalni spreved. Na Schleswig-Holsteinskem stoje ob cestah na gosto rdeče table s kategoričnim besedilom: »Trorazdeljena? — Nikoli!« Človek slutí, da enake rdeče table prosejajo tem »političnim izletnikom« iz oči, ko se vračajo od meje. Vsako ljudstvo ima pravico do samoodločbe, tudi nemškemu želimo, da se spet zediní. Toda to željo izrazimo vsekakor mnogo iskreneje in brez napačnih namer, če ne gremo manifestirat k meji, kamor romajo cele procesije z zahodnonemške strani. Enako romarstvo veje iz vseh nešteti izgovorjenih in napisanih besed, iz vseh akcij za zedinjenje Nemčije, za priključitev — kakor pravi zahodna stran — »tako imenovane« NDR k »svobodni Zahodni Nemčiji. In — zakaj priključitev prav k Zahodni Nemčiji? Zakaj ne recimo, obratno? Ali pa: zakaj ne niti na to niti na ono stran, ampak onkraj vseh teh polov?

Realisti . . .

Ob neki drugi priložnosti sem se udeležil dvodnevnega mladinskega zborovanja, ki je bilo prav tako političnega značaja. Organizacija je razločno levo usmerjena, in zato v nasprotju s krščansko združbo mladih mož — le životari. Zaradi tega glej čudež v Zahodni Nemčiji! — se je lahko našel nekdo, ki je v svojem referatu javno priznal linijo Odra-Nisa, ki se je odpovedal zedinjenju, kakršnega si zamišlja Bonn, in še vrsta pravih herezijskih izjav! Se torej vendar jasno vremenja? Postajajo ti Nemci nazadnje vendarle nekoliko realisti? Začenjajo nemara spoznavati, da nikakor niso na najboljši poti, niti samo v svojem interesu ne? Morda celo slutijo, da niso zgolj oni in edino oni s svojo »tragedijo« na zemlji, temveč je tu še nekaj drugega — povejmo s skromno besedo — človeštvo cele oble, ki tudi ima svoje probleme, pa ne misli samo nanje, ampak morda še na kaj drugega . . . ?

Da, kako požene človeku vso kri v glavo pogled na to okrutno pregrado med obema Nemčijama, kako se iz prsi izviije bolesten vzdih, — toda to je le zgrešena romantika. Če že res ni pametnejše notranje opredelitve kakor tak vzdihljajček, potem raje drugam s temi vzdihli, nikakor ne sem k meji, ampak blizu in daleč v obe smeri, in še kam drugam. Prava meja je v teh avtobusih, ki vozijo k boječi žici, v vsakem človeku, ki naelektreno priroma tjakaj in se zagrizeno-bogaboječe zakolne proti »razbojniku«, ne da bi se zavedal, da je s tem tudi sam tak razbojnik, in je ves v sveti veri, da je priromal v Meko svojega spoznanja.

DRAGO GRAH

TELEGRAMI

Finska

Sovjetska sedemčlanska delegacija je obiskala nacionalno združenje finskih študentov. S tem je vrnila obisk finski nacionalni študentski delegaciji, ki je obiskala Sovjetsko zvezo. Mem bivanjem na Finskem so si sovjetski študenti ogledali univerzo v Tammerforsu in Jyväskylä.

Francija

Konec januarja so v Lillu odprli novo študentsko naselje, ki lahko sprejme 450 študentov medicine in farmacije. Naselje je imenovano po bivšem rektorju akademije v Lillu, M. A. Ibertu Chateletu. Ta se je zavzemal za demokratizacijo učnega programa in je leta 1938 osnoval prve študentske domove v Lillu. Novo naselje ima samopostrežno restavracijo s 500 prostori, ki lahko izda 2500 obrokov na dan, ter več družabnih prostorov za študente. V sklopu naselja je predvidena tudi telovadnica, ki so jo začeli graditi že leta 1956, pa še do danes zaradi nepotrebnega zavlačevanja ni gotova.

Indija

Prva nacionalna konferenca študentskega tiska v Indiji je bila od 26. do 27. januarja v Indori. Na njej je sodelovalo 31 predstavnikov indijskega študentskega tiska ter delegat inštituta za mednarodne študentske zadeve. Organiziral jo je pripravljajni komite nacionalnega združenja indijskih študentov. Diskusija je obravnavala naloge študentskega tiska na univerzah in se dotaknila tudi kitajske agresije ter mednarodnega študentskega gibanja. Pozdravila je osnovanje indijskega študentskega tiskovnega koncila.

Kolumbija

V Cucuti so ustanovili novo univerzo, ki nosi ime »Francisco de Paula Santander«. S tem ima severni del države že drugo novo univerzo. Prva je bila zgrajena nekaj let prej v Pamploni. Tako bodo lahko študirali tudi mladi ljudje iz te pokrajine.

Univerza v Vallu je organizirala štirimesečni seminar za matematiko, kemiko, biologe in študente španske biologije ter nekaj drugih tujih jezikov.

Švedsko

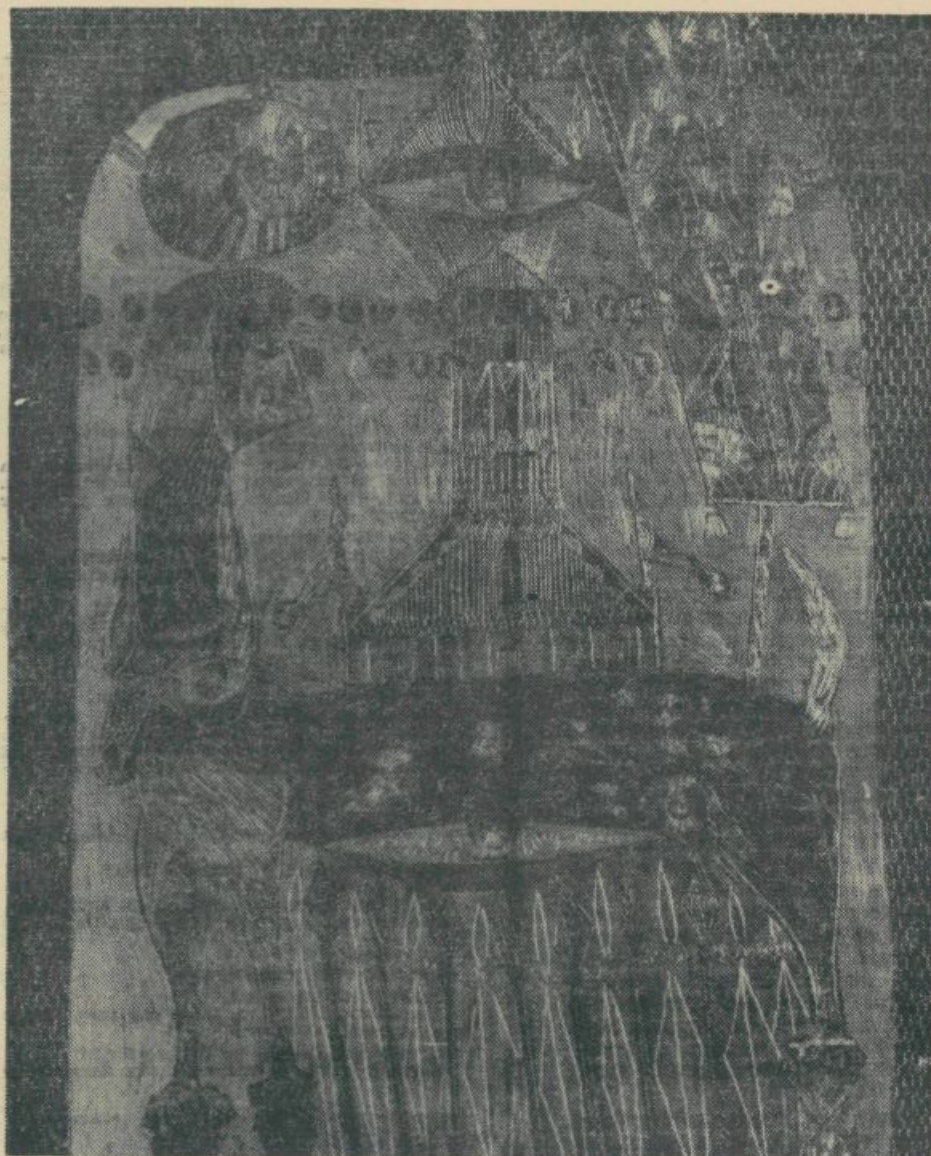
Švedski statistiki so izračunali število abiturientov, ki se bodo vpisali na švedske univerze v tem in v prihodnjih letih. V preteklem letu je zapustilo gimnazijo 13.300 abiturientov. Število študentov se bo po računih dvignilo do leta 1970 na 118.000, do leta 1975 pa kar na 170 tisoč.

Sovjetska zveza

Med Sovjetsko zvezo in ZAR je bil sklenjen sporazum, ki obsega kulturno in znanstveno sodelovanje v letu 1963/64.

Švica

Štiska za prostore postaja na univerzi v Zürichu vedno večji problem. Število študentov se je od 3742, kolikor jih je bilo vpisanih v zimskem semestru 1961/62, povzpelo kar na 4405. Mnogo inozemskih študentov je bilo odklonjenih in obstaja nevarnost, da bo v bodoče vpeljan numerus clausus, kajti predavalnice in laboratoriji so prenapolnjeni.

Jože Horvat-Jaki: Čuvarki gornjegrajskega zaklada (1962)

LIKOVNI SVET JOŽETA HORVATA - JAKIJA

Ob razstavi Jaki - Živković v Mestni galeriji

Spoznanje s slikarjem Jožetom Horvatom — Jakijem, z njegovo pluralistično vizijo, je enkratno. Vtisne se človeku v spomin, ga inkomodira in vznemirja vsak trenutek, saj ga primora, da se znova vključuje v tok emocionalnega doživljanja. Brezobzirno, ne da bi skušali pri sebi vzpostaviti subjektivni odnos do njegove izpovedi, nas sili v udeležbo. Jakijeva vizija je tako bujna in fantazijsko tako popolna, da si za hip zaželiš sam pri sebi počitka, umirjenja in predvsem spontanega organiziranja. Ko se tako ponovno srečuješ z njegovimi deli, moraš poleg znova v sebi se ponavljajočega vznemirjenja dojeti le to, da je umetnik preveč občutljiv in se sam, tudi če bi se resnično želel oziroma hotel, ne more ustaviti. Zdi se, da je ni sile, ki bi ga zadržala. Prava obsesija, da se razdaja, da pusti na zavrženem kosu lesa, na preprostem kamnu kos sebe, da se likovni uresničji v zametku prirodne stvarnosti, ga v trenutku prenese v otroško preprostost in razigranost, ki pa se ji je umetnik zaradi svoje intimne fabije vedno znova primoran ali pripravljen — to je za nas vseeno — izneveriti. Prav glede na poslednje dejstvo, do katerega se mora gledalec sam dokopati, če želi biti udeležen v umetnikovi izpovedi apokaliptične stvarnosti, je mogoča kritična kontrola likovne izpovedi tega mladega avtodidakta.

Tako pojmovana enovitost Jakijevega izraza terja opredelitev: zdi se, da je v dani situaciji in glede na kvantitativno likovno ustvarjalnost v svetu za umetnika bolj primerno, da določimo njegova konceptna izhodišča, kot pa da bi vztrajali, da je točno stilno decideran. Kljub temu lahko trdimo, da zavzema Jaki danes do neke mere pozicije barvno izredno temperamentalnega surrealizma, ki ga je slovenski ekspresionizem med obema vojnama le še poplemenitil. Prav v tej, zanj bolj dragoceni kot zlahtni patini, je slikarjevo uresničenje najpopolnejše. Slikar Marc Chagall se je nekoč izrazil, ko so mu v njegovih delih očitali literarnost, da tvorita zanj slikarstvo in pesništvo neločljivo celoto. In Jaki je pesnik, če naj s tem označimo le del njegove tako različne

osebnosti. V na zunaj skromnih cerkvicah v dolini Gornjega grada, kjer se je umetnik naselil, odkriva na slikarijah v notranjosti zase posebej vznemirljivo ikonografijo: rjavo zeleno ostudnost človeške Smrti, na tleh ležečega, razgaljenega moža v rdečih hlačah, ki se zvija v krčih svoje utelešene obsedenosti, izdajalca, poplačanega s tridesetimi srebrniki, ki ga sedaj napada duh s perutmi, kremplji, kačjim repom in žensko glavo. To starodavno izkustvo, ki ga Jaki likovno dojema v razgibanem inkarnatu, vsebinsko pa v pravični bizarnosti, pomeni zanj najpreprostejšo in tudi najprikladnejše vodilo do optičnega dojemanja posameznosti in preko le-teh tudi celote.

Toda umetnik, ki si je svest idejne transpozicije v sodobni, moderni čas, ne dopušča le zunanega, površnega vtisa, ki bi se sicer lahko pokazal kot namen slike, se pravi, le gole funkcionalne registracije. Vsebinska nujnost oblik, njihova polivalentnost ga vodi dalje. Toda iz sanj, iz umetnikove introvertiranosti gre pot tudi drugam: v razburljivo, opojno tonsko razkošje, kjer je iluzija tudi tehnično popolna in bogata v mogočni emocionalni razburljivosti. Zdi se torej, kot da bi se pretrgala rdeča nit do strogo rezonskega zaključka, ki naj bi temeljil na do tega trenutka doseženi konstelaciji. Prav to prekipavanje barvnega totala pa zadeva ob morfološki moment minuciozne slikarske detailnosti. V tem konfliktu pričanja slika bivati, postane del umetnikove integracije in se iz navidezne, formalne odtujitve, grobo bi dejali barvne histerije, vrača k vsebini. Preobrazba torej, ki jo Jakijeva slika doživlja, je toliko pomembnejša prav zaradi te kolektivne vezanosti, ko se slika vključuje bolj ali manj spontano v brezštevilo vrsto enkratnih in za umetnika nepogrešljivih eksistenc. Nepogrešljivih zaradi tega, ker je bil njihov impulz točno določen, od danes pa večno trajen. Umetnik sam živi prehitro in prehladno, da bi se jih mogel krati in vseh enako zavedati ali jih občutiti znova. V tem tiči Jakijeva »nemoča«, v bistvu torej nepojmljiva likovna vehementnost in upornost biti kos sebi — povsod in vedno.

Za vsebino njegovih del je značilen primitiven, metaforičen značaj: prisotnost praznine in odtujenosti modernega človeka kot končni in edini zaključek v novem razpetju na križ, fantastičnih dosežkih moderne tehnike in znanosti, stamečem

FUNKCIJA FILMA IN TELEVIZIJE

Pri igranih filmih komponirajo glasbo, a za žurnale — propagandne, dokumentarne — uporabljajo tonsko biblioteko, ki jo mora imeti vsako filmsko podjetje. Glasbeni sodelavec odbere glasbo, ki jo posnamejo na nov magnetofonski trak. Na koncu pristopijo k snemanju tretjega sestavnega dela: šumov in efektov. Odvisno od situacije lahko snemajo šume na terenu, lahko pa tudi uporabljajo tonsko biblioteko (šum listja, žuborenje vode, žvižganje vetra). Konvencionalne efekte (ropot avionov, kamionov, piskanje lokomotiv) vsebuje tonska biblioteka, specialne efekte pa snemajo. Vse to snemajo na tretji magnetofonski trak, katerega brzina mora biti enaka brzini filmskega traku pri snemanju slike. Potem napravijo montažo vsakega traku posebej. Pravzaprav smo rekli, da se govor večkrat ponovi. Isto delajo tudi z glasbo, šumi in efekti. S teh trakov presnamejo na posebne trakove samo uspele tonske kadre.

Ko opravijo to, presnamejo vse tri trakove na en trak, ki mu pravijo tudi miks

trak, sam proces pa se imenuje miksanje.

Rekli smo že, da je prvi element sedme umetnosti slika. Ogledali si bomo način snemanja in obdelave traku. Predno pristopimo k snemanju filma, moramo imeti sinopsis. Ko je sinopsis končan, začnemo s pisanjem scenarija, ki ga lahko napiše tudi sam avtor ideje, lahko pa pisanje scenarija poverimo tudi kateremu od književnikov. Zadnje čase se vse pogostejše pojavljajo kot pisci scenarija tudi režiserji (na primer Peščeni grad). Ko je scenarij gotov, ga pregleda še komisija. Za tem pa pride na vrsto pisanje snemalne knjige.

Kaj je snemalna knjiga? Obsega celoten proces snemanja. V njej je predviden kraj snemanja, scenarij je razdeljen na kadre, vsi kadri pa so še posebej analizirani.

Kaj je kader? Vse tisto, kar se snema s kamero z enega prostora. Dolžina kadra je relativna. Za vsak kader je predvideno: gibanje kamere (ko se kamera giblje okoli osi in snema interier ali eksterier), total, poltotal, off itd., potem se določi dekor in vsi gibi.

Snemalna knjiga se pretpika v več izvodih. Imeti jo mora tudi mojster dekorja, dobro pa je tudi, če jo preberejo glavni igralci, snemalec, pa tudi oboja asistenta itd. Ko je vse to storjeno in določena vsa ekipa: režiser, igralci, snemalec, njihovi asistenti, mojster dekorja in šminke, vodja ekipe, direktor fotografije itd., lahko začnemo s snemanjem in pače klapa.

Kaj je sploh klapa? Klapa je navadno črne barve in ima obliko table (kot šolska). Ob strani ima ročico, da se jo lahko drži, na gornji strani pa tanko letvo, ki se lahko dviga in spušča.

Ko je postavljen dekor za kader, in pred začetkom snemanja, se postavi pred kamero klapa, na kateri je napisano I/I ali I/II. To pomeni, prvi kader, prvi kadre. Potem se klapa odstrani in snema se prvi kader.

Večkrat primaja na tako imenovanih »kliskov«. Ali je igralec kaj pograbil ali pa režiserju ni bilo všeč. Prekine se snemanje, na klapi se napiše I/II (prvi kader drugič), kamera posnema ta napis in nadaljuje s snemanjem kadra. Ko kader popolnoma uspe, se skoraj redno dublira. So pa tudi kadri, ki jih snemajo večkrat zaradi zaporedja zelo razburljive in dinamične scene v prostoru ne samo, da se snemajo večkrat, ampak tudi z več kamerami (na primer: film Ben Hur, dirka s kočijami). V primeru, da snemajo tudi ton, se mora najprej prečitati glasno, kar je napisano na klapi, potem spustijo gornjo letvo, pri čemer se sliši udarec. Vse to je potrebno zaradi montaže, o kateri bomo govorili še kasneje (kajti na trak, ki se vliži v kamero, posnamejo večje število kadrov. Mnogokrat pa ne snemajo vse po časovnem redu zaradi objektivnih razlogov (prakticirana se snemanje prozori v eksterieru, potem pa v interieru ali obratno).

Klasične filme snemajo na trak širine 35 mm.

Ozki trak (največkrat risani in dokumentarni) meri 16 mm. Zanje obstajajo tudi posebni projektorji.

Vsi trakovi so perforirani, s strani imajo luknjice v obliki kvadratov, v katere se zatikajo zobci transporterja.

Ko posnamejo celokupen material, pošljejo trak na tehnološko obdelavo. Obstojita dve metodi obdelavanja. Prva je vizualna, druga pa tako imenovana gama-metoda. Pred razvijanjem je na traku formirana latentna slika, nevidna za naše oko. Ze pri eksponiranju je začel proces razvijanja. Sedaj ga s tehnološkim postopkom nadaljujejo in dobijo vidljiv negativ. Posnete svetle površine na filmu so črne oz. temne, in obratno.

Faktorja, ki vplivata na obdelavo filmskega traku, sta voda in zrak. Voda mnogo uporabljajo v vseh procesih in mora biti brez kakršnihkoli primesi. Najboljša je destilirana, vendar je skoraj ne uporabljajo, ker jo rabijo v velikih količinah.

Aleksander Bassin

RATIBOR JONOVIC

Predstavljamo vam...

„Soča“ vas vabi na ples

zaradi orkestra, saj so člani ansambla študentje, in naša dolžnost je, da vam jih predstavimo.

Večje možnosti v petju

Ansambel »6 Blues + 1« obstaja že tri leta. Sprva so nastopali kot »6 Blues«, nato pa so se ob prihodu novega člana preimenovali v »6 Blues + 1«.

Ansambel »6 Blues + 1« sestavljajo: bobni: Jure Reja (strojna fak.), kitara: Jože Zan (arhitektura), bas: Boris Šinigoj (štud. glasbe), klavir: Igor Begovec (stomatologija), klarinet: Jože Gostinčar (tekstilna fak.), trobenta: Julijan Stanič (fizikultura), pozavna: Marko Gostinčar (elektrotehnika).

Fantje so stalni gostje »Festivalne dvorane« (prej Soča) in so pogodbeno vezani za igranje na vseh prireditvah v organizaciji »Prireditvene poslovalnice«, ki začasno upravlja tudi s »Festivalno dvorano«.

Med počitnicami jih lahko srečamo v Kopru, kjer igrajo v nočnem zabavišču. Slovijo kot dober vokalni zbor, in po mnenju kitarista Jožeta bi lahko ravno tu dosegli največ, kajti vsi člani vokalnega ansambla imajo prav dobre glasove, pa tudi razvrstitev glasov odgovarja temu žanru glasbe. So menda edini od študentskih orkestrrov (razen orkestrrov SKUD Akademik), ki imajo na voljo prostor za vaje, in sicer dvakrat tedensko v Festivalni dvorani.

Težav s prostori torej nimajo, pa zgodbi ce, ki se je najraje spominjajo, to pot ne bomo posredovali, ker je dejal vodja orkestra Jože Gostinčar, da raje ne bi o tem pisal. Zato...?

Iz razgovora s korepetitorjem Barbare Jarc, Igorjem ali Icotom, kot ga fantje imenujejo, smo izvedeli, da vadijo pevske točke zelo resno. Temeljito študirajo zlasti pevske točke za solista in vokalno

spremljavo. Pravi, da je najmanj dela s solistko in mnogo več z zborom. Aranžmaže prepisujejo z not ali gramofonskih plošč. Češčeje se dogaja drugo, saj je navadno tako, da najpriljubljenejše popevke spoznamo preko plošč. Note se pojavijo na tržišču, ko se za popevke nihče več ne zmeni.

Beseda je nanekla tudi na jazz in kritiko. Sami se ne ubadajo z jazzom, ker ga pač ne znajo. To je pretirano skromna izjava vodje ansambla, saj jih lahko slišite, ko vsak član ansambla zgrabi za drug instrument, in zaigrajo kaj jazzovskega, kar prav dobro izveni.

Na rednem sporedu nimajo veliko slovenskih popevk, ker pač še niso take priljubljene, da bi jih lahko izvajali. Res je, da slovenske popevke v poplavi tujih ne pomenijo mnogo, vendar pa so vse te tuje postale najprej priljubljene doma, kjer so jih veliko izvajali. Sicer pa je to vprašanje skoraj nerešljivo za amaterski orkester in je bolj stvar tistih, ki se ne borijo za obstoj.

Kulturni center v Festivalni dvorani

Pred kratkim je mladino razveselila novica, da bodo ponovno plesali v Festivalni dvorani. Razveselila zato, ker je ta dvorana edini prostor v Ljubljani, kjer lahko govorimo o res solidnem mladinskem plesu. Do zastoja je prišlo že preteklo leto, po reorganizaciji »Ljubljanskega festivala«, ki je opustil nekaj svojih dejavnosti, med drugimi tudi plesno. »Ljubljanski festival« je prepustil Festivalno dvorano začasno »Prireditveni poslovalnici«, ta pa bi morala predati dvorano v prvem tednu novega leta Gospodarskemu

razstavišču. Vendar je GR odstopilo od tega namena in je tako Festivalna dvorana še vedno v rokah »Prireditvene poslovalnice«, ki jo bo v kratkem predala novoustanovljenemu Kulturnemu centru, ki bo imel svoj sedež prav v Festivalni dvorani. Kulturni center bo imel iste sekcije kulturne dejavnosti kot že prej omenjeni »Ljubljanski festival«. In za ko nec: Preteklo leto je bila vstopnina za ples 120 dinarjev, letos je že dvesto. Ali ni morda malo preveč za dijaka, ki mu dvesto dinarjev precej pomeni. Ali ne bi mogli znižati, če že ne na lanske leto raven, pa vsaj nekoliko. Izredno umesten je ukrep vodstva, ki je prepovedalo toče nje alkoholnih pijač. S tem se je dvignil sloves plesa in dvorane, ki že tako slovi po vsej Sloveniji. Zahvaljujem se tov. Miculiniću, upravniku Festivalne dvorane, in vsem članom orkestra za odgovore in pojasnila.

Ivo Straki

Medfakultetno prvenstvo v goju

V četrtek je bil v Šahovskem domu na Cankarjevi cesti finalni turnir med fakultetami za letošnje prvenstvo ljubljanske univerze v goju. Z veliko premočjo so zmagali elektrotehniški z 9 točkami pred strojniki, gradbeniki (3) in pravniki (2). Med posamezniki se je zlasti izkazal Vuksanović (elektro), ki je premagal vse nasprotnike.

S. U.

Piše:
Eleazar
Lipsky

5

Tiger v noči

Dekle, je ugotovil, je očarljivo. Bila je vitka in njena polt je bila svetla in ljubka, z upornimi temnimi lasmi, ki so ji ležali na hrbtu. Njene oči so imele vilinski blišč in njen glas je bil lagoden, z naglasom iz Virginije. Ob njenem bežnem dotiku mu je dlan začela tresti. Odbila je, da bi obiskala njegovo pisarno, zato jo je v času opoldanskega odmora peljal na čaj v neko kitajsko restavracijo. Pila je skodelico za skodelico in previdno molčala.

»Mislim, da je bil prijeten, da« je priznala. »Imel je čiste nohte. Pri moškem vedno pogledam na to. Kadar vam govorijo take velike laži, gospod Phillips, pogledajte na njihove nohte. To je majhna stvar, ki pa šteje.«

»Ali ste pustili, da vas je poljubil?«

Resno je prikimala. »Seveda, ni mogel plesati, videti je bilo, da ni vedel kako, in gospa Hillegas ima zastrte luči, tako nisem videla nobene škode v tem. Bil je zelo dostojen, mislim, ni me zgrabil, kot to počne večina moških. In to cenim. Videti je bilo, da ni poznal niti osnov, niti najenostavnejših stvari; pri vsaki stvari je govoril s povešeno čeljustjo: »Aha!« Bil je pravi kmetavz.

»Pogovarjati se je hotel le o svojih načrtih, da bi postal mesar. Vprašal me je, kako bi jaz razse-

kala dvanajst volov za prehrano trinajstih stotnih vajakov. Morala sem se malo smejati, toda bil je ljubek.«

»Ali je Choatey videl poljub?«

Z nohtom je potegnila črto po namiznem prtu. »Choatey je bil prevzetan. Ne vem, kaj je videl.« »In če bi videl tvoje poljubovanje, ali bi bil ljubosumen?«

»Le zakaj,« je dekle previdno vprašala, »naj bi bil ljubosumen?«

»Ali niste bili njegovo dekle?«

»Nikogar dekle nisem!«

»Fantu ste ugajali,« je z upanjem rekel odvetnik.

»To vem.«

»On misli, da mu lahko pomagata.«

Njene oči so se vprašujoče zazrle v njegov obraz. Pol mlajša je bila od njega, toda obžalovanje fantove usode jo je delalo starejšo. »Gospod Phillips, govorila bom z vami kot da bi govorila s svojim očetom,« je mehko dejala. »Rada bi pomagala temu fantu, prav gotovo bi, toda strogo so mi naročili, naj ne razpravljam o tem primeru, še posebno z vami ne. Če bi gospod Wiley zvedel za ta obed z vami, bi me trdo prijel. Ne vprašujte me več, zakaj karkoli bi še rekla, ne bo več dosti pomagalo.«

Kljub vsemu je bila njegova prevara s kosilom. In v eni uri je kar precej pomembnega izvelkel iz nje in dogodki usodne noči so se jasno začrtali v njegovih mislih. Prijateljsko sta se poslovila. »Premislite!« ji je še urno rekel.

Stisnila je njegovo roko in odhitela nazaj v brivnico, za seboj na cesti je pustila ljubke in samotne trenutke.

Tožilec je bil trd.

»Saj ima pot, da se izvleče,« je potrto dejal Wiley. Sedel je na svoji mizi, prekrižanih rok. Kadil je, nekoliko utrujen od razpravljanja. »Če mi da Fatsa in Rockyja, si lahko reši življenje. Obtožil ga bom za umor druge stopnje, mislim, da je to dovolj velikodušno. Ta primer je soliden.«

Prav zares je bil velikodušen, kot je rekel. Obtožba za umor druge stopnje bi dopuščala morebiti pogojen odpust, in Wileyeva ponudba je bila priznanje Phillipsovemu vztrajnemu izsledovanju. Wiley je živahno nadaljeval.

»Vse kar hočem je, naj pokaže dobro voljo. Priznam, da je fant mlad in videti je ne preveč bister. Priznam, da je lahko zapeljan od starejših.«

»Zakaj potem ne daste nekaj na njegovo verzijo?« je odvetnik sitno rinil dalje. »Poznam to sosko in rečem vam, tam okrog gospe Hillegas so čudni tipi. Morda prireja primerne zabave, morda ne, toda v zadnjih sobah se sklepajo temni posli.«

Wiley je dvignil obrvi. »Nobenih podatkov nimam o tem.«

»Rečem vam, da vem, kaj govorim. Ne zanima me, kakšne zgodbe vam prinaša policija! Fant se je upri roparskemu napadu in to je dejstvo.«

»Resnica ostane,« je nestrpno dejal Wiley, »več kot dvanajst prič so ločeno zaslišali in njihove izpovedi se ujemajo do zadnjih potankosti. Nekateri priče sem osebno zaslišal.«

Odvetnik je hodil sem ter tja, da bi potlačil svoje nagovarjanje. »Celo tako,« je z obupom povzel, »on je le podeželski fant, ki se je v to zapletel. Zakaj mu ne bi spremenili obtožbe iz usmiljenja?«

Wiley si je počasi prižgal novo cigaro in približal dejstvo: »S pištolo v roki je bil varen kot tiger v noči.«

»Ne, ampak...« je protestiral odvetnik.

»Naj bo mestni ali podeželski fant,« je rekel černo Wiley, »neko politiko moramo imeti. Ubil je človeka. Vedel je, proti čemu se je pregrešil.«

Odvetnik je glasno stisnil zobe, ko je gledal tožilec ozek obraz, ki je pihal kolobarčke dima. »Eno stvar mi povej, Wiley,« je dejal zamerljivo. »Če ga bo porota osvobodila, ali boš ti odnehal?«

»Seveda bom,« je Wiley odvrnil presenetljivo. »Le zakaj ne bi?«

Odvetnik je zapustil pisarno in v dvigalu izbruhnil v jok, jok zaradi utrujenosti, ogorčenja in besa.

Končno je bil fant premeščen v mestne zapore in spravljen v vrsto s sivo množico sleparjev, zakrknjenih grešnikov in ovaduhov. S svojim smehom si je med njimi ustvaril prijatelje in varoval njihova opozorila pred ovaduh, namesto da bi upošteval njihova navodila. To drugo je imel prav tako za sleparski trik. Užival je toplino kletke, norčeval se je z novimi prijatelji, šalil se je s pazniki, srčno jedel in vsrkaval stvari in zvoke novega načina življenja.

INDEKS IN... ATLETSKA STEZA

Danes vam predstavljamo študenta četrtega letnika filozofske fakultete z oddelka za geografijo Boruta INGOLIČA. 24-letni Borut bo letos absolvirал geografo in verjetno že prihodnje leto diplomiral. Še pred nedavnim je bil eden od najboljših jugoslovanskih tekačev na 800 in 1500 metrov, kaki dve leti pa o njem ni bilo nič več slišati.

Kaj je vzrok, da si se prenehal športno udeleževati?

— »Bolezen.«

Ali še misliš nastopati, ko si zopet popolnoma zdrav?

— »Verjetno se bom po končanem študiju posvetil trenerskemu poklicu.«

Ali še vedno držiš državni rekord?

— »Da, na 1000 m v dvorani s časom 2.30,6.«

Kdaj si pričel dosegati pomembnejše uspehe?

— »Leta 1956 in 1957 sem bil član mladinske državne atletske reprezentance in sem zmagoval na vseh pomembnejših tekmovanjih v juniorski konkurenci.«

Tvoj največji športni uspeh?

— »Leta 1960 sem na meddržavnem atletskem dvoboju v Sienni premagal vse najboljše italijanske tekače, kakor tudi Jugoslovane na 800 in 1500 m.«

Ali si sodeloval na olimpijskih igrah v Rimu?

— »Da. Bil sem član naše državne reprezentance na zadnji olimpijadi. Žal sem se poslovil od tekmovanje že v osmini finala teka na 800 m.«

Cep rav je bila tvoja atletska kariera razmeroma kratka, si vendarle videl mnoge dežele Evrope. Katera od njih ti je ostala najbolj v spominu?

— »Nedvomno dežela 1000 jezer — Finska. Sicer pa odneseš iz vsake tuje države svoj vtis in lepe ali nelepe spomine.«

Kam najraje zahajaš v prostem času?

— »Na fakulteto, pozimi na smučanje, poleti pa rad plavam.«

Tvoje mnenje o reformi študija?

— »Na srečo sem še zadnji od tistih, ki študirajo po starem načinu. Mislim, da tistim, ki študirajo po novem načinu, ne ostane časa za športno ali kako drugo udejstvovanje.«

Delo študentske organizacije na tvoji fakulteti?

— »Marljivo dela in posebno v zadnjem času sproti rešuje probleme, ki nastanejo tako v zvezi s študijem kakor tudi drugje.«

Kdo je po tvojem najboljši jugoslovanski športnik?

— »Brez dvoma Miro Cerar.«

Ali ti je všeč jazz? Hodiš v kino, gledališče in na ples?

— »Najraje hodim v kino, sem patja zaidem tudi v gledališče, medtem ko sem za jazz bolj laik, na plesiščih pa se me le redko vidi.«

Za zadnje vprašanje: tvoja posebna želja?

— »Pozdrav vsem mojim prijateljem in opozorilo vsem bodočim žrtvam 'indeksa', da naj se poizkusijo uspešneje izmakniti, kot sem se jaz.«

T. Z.

Prvenstvo ljubljanske univerze v rokometu in košarki

Pretekli četrtek je bilo v dvorani Gospodarskega razstavišča v Ljubljani rokometno prvenstvo ljubljanskih fakultet in visokih šol. Tekmovanje je potekalo na približno enaki kvalitetni ravni, kot če bi se igrala tekme republiške lige. Posamezne tekme so bile zanimive in tudi razburljive, ker zmagovalci niso bili znan prav do zaključnega žvižga.

Med moškimi je nastopilo 10 moštev, in to: medicina, ekonomska fakulteta, arhitektura, VSTK, biotehnika, FNT, pravna fakulteta, strojna, filozofska in elektro-fakulteta.

Za vstop v polfinale je ekonomska fakulteta premagala medicince z 18:10 (9:4), biotehnika FNT z rezultatom 15:13 (6:6), pravnik pa strojnike s 17:9 (6:2).

Najboljša tri moštva: VSTK, pravnik in filozof so nato igrala med seboj. Naslov zmagovalca so si priborili študentje visoke šole za telesno kulturo, med katerimi so bili najboljši Behtar, Urnaut in Ačkun, z zmago nad pravno fakulteto 19:11 (12:3) in filozofsko 18:7 (7:3). Drugo mesto je zasedla filozofska fakulteta, ki je premagala pravno s tesnim rezultatom 14:13 (6:6). Pri filozofih so bili najboljši Tozon in Crnek, pri pravnikih pa sta se odlikovala Zupančič in Dimnik.

Zenski ekipi sta nastopili le dve, in to VSTK ter ekipa fakultete za naravoslovje in tehnologijo. Po zanimivi igri je naravoslovkam, pri katerih je bila najboljša Samardžija, uspelo zmagati z rezultatom 7:6 (4:1).

Tekmovanje je organizacijsko uspešno vodil Maks Krapek, ob pomoči Borisa Kurnerja. Naj povem še to, da je Okrajna zveza za telesno vzgojo odzvela dvorano 4 ure prej, kot je bilo to dogovorjeno, in to brez vzroka in tudi brez pojasnila. Zaradi tega se tekmovanje v odbojki, ki je

bilo na sporedu po rokometu ni moglo v redu izvršiti. Dokaj nerazumljiva poteza, saj prav Okrajna zveza za telesno kulturo propagira čimvečji razmah športa med študenti.

Za rokometnim prvenstvom ljubljanskih fakultet in visokih šol je bilo naslednji dan na vrsti prvenstvo v košarki.

Pod kupolo GR smo videli nekaj zanimivih tekem, ki so se končale z tesnimi izidi. Odigranih je bilo 14 tekem, od tega ena ženska. V tej tekmi so študentke VSTK premagale svoje vrstnice s fakultete za naravoslovje in tehnologijo z rezultatom 14:8 (10:2).

Pri moških so igrali finalne tekme študentje VSTK, FNT in Elektrofakultete. Posamezni rezultati finala so bili:

VSTK : FNT	51:40	(20:22)
Elektro : VSTK	29:27	(10:14)
FNT : Elektro	59:45	(30:24)

Zaradi boljšega količnika košev je prvo mesto pripadlo VSTK, za katero so igrali: Behtar, De Costa, Obšteter, Kučer, Koprivnjak, Biazzo in Renar. Drugo mesto so zasedli študentje fakultete za naravoslovje in tehnologijo v postavi: Senčar, Peterka, Hočevar, Lampret, Vertelj, Pretnar in Vesnaver. Tretje mesto pa so zasedli elektriki, ki so nastopili v postavi: Ragancin, Velkavrh, Strucelj, Murko, Polanec, Oman, Kristan, Zakrajšek, Debeljak.

VSTK je imela +9 razlike v koših (78:69), VNT + 3 (99:96), elektro pa -12 (74:86).

Ostali dvoboji posameznih fakultet so prinesli sledeče rezultate:

FAGG : FNT	43:38	(18:17)
pravo : FNT	44:71	(14:24)
FAGG : Filozof.	73:35	(36:11)
VTSK : Strojna	20:0	p.f.o.
KPS : Biotehn.	56:15	(27:9)
VTSK : Ekonomska	44:33	(18:22)
Elektro : Bioteh.	42:31	(22:11)
Ekonom. : Aakd. kol.	38:19	(15:11)
Elektro : Medic.	46:45	(26:17)

Ze iz rezultatov samih je razvidno, da so si bila moštva posameznih fakultet med seboj enakovredna in da je zmagovalca odločila šele razlika v koših. Na univerzitetnem prvenstvu so študentje prikazali dobro košarko, za moštva posameznih fakultet so igrali študentje, ki sicer nastopajo tudi v moštvih republiške lige.

T. Z.

Planica je nared

Čez nekaj dni, točneje od 22. do 24. marca, bo sredi svetovne športne javnosti zopet dolina skakalnic — Planica. Tedaj se bodo namreč čez odskočni most planiške velikanke vnovič poganjali smučarskih skakalci s celega sveta, skratka, najboljši, kar jih svet premore.

Za tradicionalne smučarske polete Fis so se že doslej dokončno prijavili tekmovalci 12 evropskih držav, medtem ko prijave še nekaterih pričakujejo. Znano je, da skačejo v Planici na mamutski skakalnici le vsako tretje leto, kajti ostali dve leti je ta prireditelj na sporedu na skakalnicah v Kulmu in Obersdorfu. V Planici je bila ta prireditev prvič na sporedu 1. 1954, nato še 1957 in 1960, letos pa se bodo na njej že četrtili pomerili vsi najboljši skakalci sveta. Najdaljši skok na veliki skakalnici v Planici je pred tremi leti dosegel vzhodni Nemec Helmut Recknagel; skočil je 127 m. To bo torej daljina, ki jo bodo naskakovali letos skoraj vsi udeleženci planiških tekem. Svetovnega rekorda (s 141 m ga držita Jože Slibar in vzhodni Nemec Peter Lesser, prvi ga je dosegel 1. 1961 v Obersdorfu, drugi pa lani v Kulmu) sicer ne bodo presegli, kajti skakalnica, čeprav delno preurejena, ne bo dopuščala skoke nad 130 m. Toda tekmovanje si bo nedvomno vredno ogledati, komur pa to ne bo mogoče, ga bo lahko spremljal na televiziji, kajti Evrovizija in Intervizija bosta prenašali smučarske polete vse tri dni, in zato lahko trdimo, da si bodo ljubitelji te športne discipline v vsaj 20 državah lahko ogledali skoke.

Kdo so favoriti za Planico 1963? Strojnikarji menijo, da bo tokrat zmagal eden od lovcev na daljine, bodisi zah. Nemec Happel, Rus Cakadze ali Vzhodni Nemec Recknagel. Tudi Jugoslovani, upajmo, ne bodo igrali podrejene vloge, saj se že nekaj časa marljivo pripravljajo v Planici.

Zato ne zamudite tega edinstvenega športnega užitka in — nasvidenje v Planici.

Najbrž še ne veste, da...

■ bo prihodnje svetovno prvenstvo v namiznem tenisu že čez slab mesec. Prireditelju — češkoslovaški namiznoteniški federaciji — se je za svetovno prvenstvo, ki bo v Pragi, prijavilo rekordno število držav — kar 53. Posamezne države so prijavile 378 igralcev ter 180 igral. Ekipno bo tekmovalo 50 ekip pri moških, ki bodo razdeljene v 4 glavne in 6 kvalifikacijskih skupin. Pri ženskah bo nastopilo 37 ekip, te bodo razdeljene v 4 skupine.

■ so hokejske reprezentance Švedske, Češkoslovaške, Sovjetske zveze in Kanade na svetovnem prvenstvu v Stockholmu, ki pravkar poteka, prikazale vrhunski hokej. Toda komentatorji posameznih tekem teh najboljših moštev med seboj so med drugim dejali, da igrajo najboljša kanadska in ameriška profesionalna moštva še toliko boljši hokej, da bi premagala vse omenjene reprezentance vsaj z 10 goli razlike. — Kakšen kvaliteten hokej torej igrajo ta moštva, pa čeprav so profesionalna, ko se nam zdi že hokej, ki ga demonstrirajo tako Švedska, Češkoslovaška, Kanada ali Sovjetska zveza, vrhunski?

Ali poznaš go?

Mogočni kitajski vladar Shun, ki je vladal od leta 2253 do 2206 pred našim štetjem, je izmislil igro go z namenom, da bi svoemu nasledniku sinu Shokinu razvil inteligenčne sposobnosti. Drugo verzijo je nekoliko pozneje izmislil vazal U, za časa vladanja Ketsua. Toda ne glede na stare kitajske pravljice o avtorstvu te igre je go že v 10. stoletju pr. n. št. bila zelo razširjena igra na Kitajskem. V svoji 4.000 letni zgodovini pravila goja niso doživela nobenih bistvenih sprememb. Zato je zanimivo zasledovati zapise partije davne preteklosti, ugotavljati zgodovinsko oz. družbeno pogojenost določenega načina gledanja na go in izvajanja akcij na tabli, evolucijo taktike in strategije, ki je danes privedla go do neverjetno visoke stopnje kombinatorne igre, s katero se tudi naš šah težko primerja.

Mnogi naši bralci so že slišali za go ali ga gledali v kavarni Studentskega naselja in v šah. domu, kjer ima »Go društvo Ljubljana« svoj dedež. Okrog sto ljubljanskih študentov se aktivno ukvarja z gojem in nekateri med njimi so tudi najboljši igralci pri nas. Kakšna je njihova moč? Najboljše uspehe doslej je dosegel Milija Vuksanović, absolvent elektro fakultete. Lansko leto je na evropskem prvenstvu v Garmisch-Partenkirchnu (Z. Nemčija) dosegel doslej največji uspeh jugoslovanskega goja — mojstrski naziv — Shodan. Z izrednim talentom je dosegel, da spada danes med prvih pet najboljših igralcev v Evropi. Razveseljivo je, da so pri nas še nekateri študenti blizu moči mojstra goja — Shodana, predvsem Ekart (elektro), Udovič in Sturm (pravo), Čakar (metal.), Prohic (ekonomska) itd. Izmed njih bo tudi izbrano jugoslovansko zastopstvo za letošnje evropsko prvenstvo. Izbirno tekmovanje bo prvenstvo Ljubljane, ki se bo pričelo v aprilu.

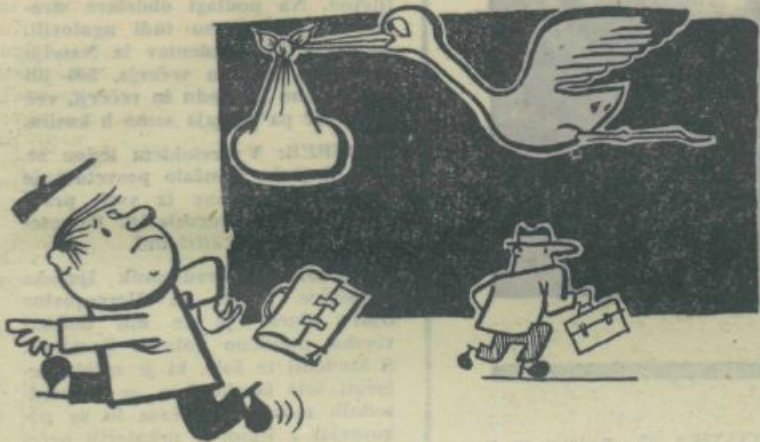
S. UDOVIC

Cerar - sigurni zmagovalci

Mira Cerarja vsi bralci Tribune nedvomno dovolj poznajo, da nam ni treba opisovati in naštevati vseh njegovih velikih uspehov, ki jih je dosegel na tekmovanjih tako doma kakor tudi v tujini. Najboljši jugosl. športnik, ki nas kar najbolje reprezentira v tujini, svetovni prvak lansko leto v Pragi, nosilec več zlatih medalj, pač ne bo imel v Braziliji resnejših konkurentov. Miro Cerar je študent pravne fakultete in visoke šole za telesno vzgojo.

Miro je poleg Bore Jovanoviča in Nikole Pilića (ta sta trenutno na turneji v Južni Ameriki) ter najboljši jugosl. plavalke Hilde Zeierjeve naš četrti predstavnik na svetovnih študentskih igrah avgusta letos v Braziliji.

Vsekakor smo z izbiro našega zastopstva zadovoljni, vendar zakaj ni med potniki v Brazilijo naše študentske waterpolo reprezentance, ki bi bila v Braziliji nedvomno največji favoriti. Ali gre mogoče za pomanjkanje finančnih sredstev? Znano je, da so organizatorji univerziade odobrili vsem udeležencem znaten popust za prevoz iz Evrope v Brazilijo, saj velja letalska vozovnica le 1/3 normalne cene. Mislimo, da finančna sredstva v tem primeru pač ne bi smela preprečiti nastopa še nekaterih drugih izvrstnih športnikov — študentov, ki jim tako ne bi bil omogočen nastop na največji študentski športni prireditvi na svetu, kjer bi nedvomno dostojno zastopali barve Jugoslavije.

O štoklji

Basen o štoklji ni mogoče napisati, kajti basni pišemo o živalih, ki so nam blizu in jih poznamo, pri štoklji pa je že tako, da ne vemo ne ure ne dneva. Obiskuje človeška prebivališča v dokaj nenavadnih urah. Tudi se ne ve, če je štoklja domača ali divja žival. Če bi vzel za merilo presoje v zvezi s tem vprašanjem strah, ki ga čutimo ljudje pred njo, bi sklepal, da je divja: medtem pa vsi vemo, da se naših prebivališč ne izogiba; prav nasprotno: obiskuje nas pogosto in ljudje, ki jim pravijo v žargonu tudi študentje, se takrat, ne glede na svoje poglede in spoznanja — pokrižajo. Križ naredijo med drugim čez fakulteto, čez lepo mnenje, ki so ga imeli rodni starši do njih in čez misel na dvomesečno prakso v ... inozemstvu.

Tako je s štokljo! Če bi pogledali v zapisnike sestankov fakultetnih odborov pred desetimi leti ali pa danes, bi v statistiki lahko ugotovili približevanje te živali človeku. Vse prepogosti obiski (ki v desetletjih kasneje sprožijo novo verižno reakcijo obiskov) so povzročili, da so nabrani materiali in studije o tem vprašanju najprej obšle nekaj fakultetnih forumov in organizacij. Odšle so med drugim tudi na visoke urade, vendar so bili kasneje vrnjeni na almo mater s pripisom: potrebno je ugotoviti izrazit odklon v življenju štoklje. Zakaj vseprepogosto obiskuje bivališča naših študentov, bodočih visokokvalificiranih strokovnjakov? Ali postaja iz divje živali domača? Kako preprečiti njen vstop v organizacijo domačih živali?

Sestal se je seminar, ki je proučeval to vprašanje. Tako na dolgo in široko so obravnavali vprašanje (medtem so šli na oddih na morje), da so imeli sami priložnost opazovati let te ptice. Po vsem tem so soglasno ugotovili, da se tu ne da narediti ničesar in odložili nabrane izsledke v omare

Dinozavrov izlet

Zivel je posebno nadarjen dinozaver, ki je imel to izredno sposobnost, da je bil od časa do časa na ledu (zaradi ledene dobe so dinozavri izumrli). Ta pa je na ledu lahko preživel nekaj milijončkov let, zopet malo po stopical po svetu in se vrnil v svoj frižider. Pred nekaj meseci se je zbudil (zbudilo ga je pravzaprav tuljenje reaktivnih letal). Zmajal je s svojo majhno glavico in se s tačkami popraskal po svojem nekajstotnostem trupelcu. Pomežiknil je z levim očesom in vstal z leve noge, čemur je takoj pripisal slabo znamenje. Potem je odšel v svet. Najprej je prehlačal sedem hribov in dolin. Srečeval je ljudi, bili so preprosti, zato se mu niso čudili. Potem je prišel v mesto Ker je že padla noč, se je zavlekel v dvorišče za neko tridesetnadstropno stavbo in zasmrčal.

Zjutraj ga je zbudilo dreganje v rebra. Odprl je oči in zagledal človeka. Ta je pristopil k njemu in mu zašepetal v uho: »Zaverček, jaz sem sedaj tvoj gospodar in ubogati me moraš. Sedaj, ko te imam, sem najbolj spoštovan in znan človek v mestu. Nihče si ne more privoščiti dinozavra. Sezidal ti bom pasjo hišico in v njej boš prebival.« Dinozaver je pokimal in prav mu je bilo. Vendar je že čez kake pol ure prišel drug človek in zahteval od prvega, da mu dinozavra izroči, ker mu sam ne bo mogel nuditi takega udobja kot on. V treh urah je tako prešel skozi devet rok in v tem času je izšlo devet časopisnih izdaj z bombastičnimi naslovi: Spoštovani ta in ta, naš ugledni meščan, ima v svoji lasti najčudovitejšo živalco na svetu, s čimer je znova potrdil svoj veliki ugled med meščani Zabje mlake.« Cel dan so ga vlačili sem ter tja, fotoreporterji so se mu plazili na hrbet, da bi tako lahko naredili najsenzacionalnejše posnetke, ki bodo zapisani v zgodovini novinarske fotografije. Televizija je na vseh osemdesetih kanalih prenašala obnašanje in pojav dinozavra, ki je sedaj že na nekaj minut menjal gospodarja. Zjutraj drugi dan ga ni bilo nikjer najti. Naredili so vsesplošno preiskavo in našli listek, ki ga je napisal dinozaver z lepimi, malce zaokroženimi črkami: »Ves dan se ni nihče spomnil, da bi me nahranil. Odhajam nazaj v frižider.«

Oslova usoda

Prepričan sem, da je oslova usoda najtragičnejša med usodami vseh živali. Človek (pokvarjen do dna) je v tej živali zaslutil nekaj, kar ga v podzavestno spominja nase, zato ga je objelip z zgodbami o neumnostih in njegovo ime zapisal v sodni register žaljivk pod črko O. In zato je povsem razumljivo in jasno, da so osli popoldneva pod krivo hruško sklicali sestanek in izbrali delegata, največjega osla med njimi, in mu poverili nalogo, da med človeškim rodom doseže rehabilitacijo njihovega dobrega imena.

»Pojdi in doseži, da nas ne bodo imenovali več »osli« ampak osli.«

Delegat se je poslovil od svojih kolegov oslov in odšel med ljudi. Vesoljno človeštvo je sklicalo najvišji sodni tribunal in povabilo nanj osla.

»Gospod osel, moj klient,« je začel advokat, »se pritožuje, in upravičeno se pritožuje, pred vsem človeštvom se pritožuje, da ni osel, ampak osel in da njegov rod ni oslovski rod, ampak je oslovski rod.«

»Tako je,« je pritrdil osel. »Jaz nisem osel, ampak sem osel.«

Ker so ljudje mehkega srca, so osla zaprli za nekaj dni v dvorišče in blagohotno sklepali o tem, ali je osel osel ali pa je osel. Ker so bili učenjaki, so ugotovili, da osel ni osel, ampak je osel. Vendar pa si niso bili vsi edini in med razpravo so med seboj v naslavljanju tolikokrat uporabljali besedo osel, da človek ni vedel, kdo je sedaj osel. Ali je osel osel ali pa so vsi (oprostite) osli.

Potem so poklicali predse osla in marsikdo je tiho in pri sebi iskal podobnost med sosedom in to živalco. Sporočili so mu, da ni osel, ampak osel in da je tako zadeva rešena.

Potem je odšel nazaj med osle in jim sporočil, da od sedaj naprej niso več osli, ampak osli. In ker so bili vsi osli (bognomagaj), so verjeli, da niso več osli, ampak osli. Kaj hočemo! Kadar se človek vtika v oslovse posle...

USPEH NEKE REFORME ALI STUDENTJE AGRO-
NOMIJE, POSLUH!!: Zasledujte razvoj študijske reforme na vseh agronomskih fakultetah v državi! Skrbno proučevanje da zagotovljen uspeh. Se ne veste? Torej: fakulteta v Novem Sadu je »boljša« fakulteta (izgovori: težja), udobnejša je fakulteta bodočih kmetijskih strokovnjakov v Sarajevu. Tam pridete do diplome kar brez petih »novosadskih« izpitov. Zvedeli smo, da je prva skupina diplome željnih nomadov že odpotovala v Bosno. Se danes angažirajte svoje študijske referente! Vpišite se v Počitniško zvezo in popeljite se tja, kjer vam bo sonce najtopleje sijalo!

KOVACEVA KOBILA JE ZMERAJ BOSA: To staro ljudsko modrost so znova potrdili zrelejši študentje pravne fakultete. Oni dan so izpolnjevali nekakšno anketo, ki naj bi pokazala, kako so večji znanja o naši družbeni stvarnosti. Niti kooperacija (organizatorji ankete so priporočali individualne napore) ni dala zadovoljivih rezultatov.

NOVO POSLANSTVO AKADEMIKA: Posebni kulturni dopisnik nam je sporočil, da je opazil pri Akademiku novo vrsto udejstvovanja. Gre namreč za prodajo psov. Zanimanje je bilo veliko, saj je telefon zvonil neprestano. Zal nam ni znano, če pasja zaloga še traja. Vprašajte sami: tel. 37-5711!

SPORT IN STUDENTKE: Prisiljeni smo demantirati vse pesimistične izjave o razvoju športa med našimi kolegicami. Na plesnih prireditvah smo videli, da se ob melodijah twistov zadostno in zadovoljivo rekreativno udejstvujejo.

DRUGA LUMPARIJA NEKATERIH PREKMURSKIH STUDENTOV: Brez dovoljenja lastnika si je nekaj študentov izposodilo avtomobil enega od urednikov Tribune. Več kot pol ducata se jih je vozilo v njem čez drn in strn. Poleg drugega so s tem ogrozili pravočasen izid te številke.

KAJ JE BOLJSE? Slišati je bilo, da so bile zabave v sobah Naselja prepovedane. Menda pa je bila pred dnevnoma podobna prireditve v drugem bloku, na višjem nivoju. Nekaj pripadnikov našega uredništva se je udeležencem pridružilo šele, ko so stopili v javnost, v nekdanji 6. blok — Katrcu. Ni jim bil docela znan odnos družbe do tega vprašanja. (Op. pisca: Osebo se zavzemam za to, da podobne zabave ostanejo v omejeni študentski sredini.)

SPECIALIST ZA GENERACIJO 57 POROČA: Nek študent je nagovoril kolega, ki je blizu krogov..., da bi mu zgladil pota do potnega dovoljenja. Po poldrugem letu dela v zamejstvu se je onemu pred koncem študija zahotelo še enkrat videti obljubljeno deželo.

STAJERSKA VESELICA — NEUSPELA?: Ob obisku te prireditve nismo videli nekaterih znanih obrazov, ki so pred leti s svojo navzočnostjo dajali veselici svoj pečat in družbeni ugled. Kje so bili, ne vemo.

HUDA KRI NEKATERIH BRALCEV: Na zadnji strani objavljamo obvestilo o krvodajalski akciji študentov. Trdno upamo, da si bodo dali puščati kri tudi oni naši bralci, ki zadnje čase kar pretirano skrbijo za dinamiko našega novinarskega udejstvovanja. Ze vnaprej iskrena hvala!

KAJ JE RESNICA?: Tako se sprašujemo, odkar se je zakuhala godlja o zabavi v desnem spodnjem delu ožje domovine. Vsak malo boljši list v državi je že potolžil bralce, da se provinca kaj slabo zabava. Če je tam drugače, potem vas vabimo z nami. Pojdimo se zabavat na bregove Krke. Pa ne na Otočec, malo bolj navkreber ob zeleni reki.

CUDO PRECUDNO — je bila razstava vžigalčnih umotvorov na arhitekturi. Devetdeset drugošolčkov se je spoprijelo na samotnem otoku. Zamisel je bila prav dobra, toda... — Miniatura, anonimna anketa med njihovimi starejšimi kolegi je nam — nestrokovnjakom, povedala, da na samotnih otokih niso živeli Robinzoni, ampak le Petki, ki so bili prežgodaj pregnani nanje. Čudno pa je, da so se o tem strinjali predstavniki kar obeh taborov.

DEMOKRACIJA PA TAKA!: Zvedeli smo, da na nekem združenju Zveze študentov grozi sedanjemu predsedniku odstavitev. Možak baje ne zastopa stališč članov. Če je res tak, kar po njem!

DOL S TAKO LJUDSKO TEHNIKO!: Kot sem že zgoraj omenil, je bila nedavno neka zabava v in blizu Naselja. Ko se je družba malce utrudila, so iz rumene škatlice priromale čudne fotografije, tako, za poživitev menda. Običajno jih dobite pred Notre Dame ali Dom des Invalides. Običajno jih tudi zaplenijo. Amaterska izdelava in množina vsiljujejo domnevo, da so morda služile kot stimulacija v katerem od fotoamaterskih tečajev. Tudi mladenke so segale po njih!

PA TUDI S TAKO — DOL! Nekoč smo zapisali, da v 4. bloku živijo tudi radioamaterji. In prav tam je bila televizijska antena več dni polomljena, ne da bi se kdo zanjo zmenil.

OBLJUBA DELA DOLG: To ve vsakdo, le oni iz prvega nadstropja, kjer je doma SOLT, ne. Davno obljubljene temnice še zdaj ni.

NACRTOVANJE PA TAKSNO!: Študentje so včasih navdušeni športniki. V Ljubljani posebno v sredini marca. Na GR so se domenili, da bodo tam odigrali nekaj tekem. Kljub dogovoru so bili predčasno odstranjeni iz dvorane, ker je nekdo pozabil vskladiti želje interesentov. Za študentski šport pač nikdar ne zmanjka polen!

KAJ ZELITE: V predzadnji številki smo objavili nekoliko lirčno ugaščen podpis k sliki na naslovni strani. Nismo slutili, da se nam bodo bralci razcepili v dva tabora: epskega in lirčnega. Dekletom je bil prav zelo všeč in priznati moram, da se njegov avtor s tem kar ponaša. Upajmo, da omenjeni avtor te pri-ljubljenosti ne bo zlorabljal?

POSEBNO OPOZORILO!: VSE SPOŠTOVANE BRALCE TAKO IMENOVANE ZABAVNE RUBRIKE OBVEŠČAMO, DA BODO AVTORJI HUMORISTICNIH SESTAVKOV POJASNJEVALI SVOJA DELA SELE PRVE DNI PRIHODNJEGA MESECA. S SEBOJ PRINESITE LE 50 CENTIMETROV DOLGO IZOLIRANO ZICO ZA NAPELJAVO (LAJTENGO) IN ZLIČKO.

Škorpjončki

Točno ob dvanajstih

Pred medicinsko fakulteto smo v soboto srečali študenta medicine Borisa Pavlina. Pod pazduho je tiščal zajetno aktovko in kar žal mu je bilo, da smo se srečali točno ob dvanajstih. Kot se ni še nihče do sedaj »uprl« našemu razgovoru, tako je tudi Boris po nekaj besedah pristal na intervju.

»Kateri letnik?«
»Peti.«
»Od kje in kam?«
»Pospremil sem prijatelja, ki je šel na dekanat po stipendijo. Zdaj greva skupaj v mesto.«
»Kje stanuješ?«
»Tam nekje za Bežigradom...«
»Česa se boš še lotil danes?«
»Domov mislim. Študiral danes ne bom...«
»Se bomo srečali vnedeljo v Planici?«
»Se ne bomo. Ne grem!«
»Imaš za ta mesec kakšne posebne naloge?«
»Posebnega nič. Le študiral bom...«
»Bi se tvoji kolegi, s katerimi se družiš,

jezili, če bi manjkali v njihovi družbi ves mesec?«

»Ne preveč!«
»Si s filmskimi predstavami na tekočem?«

»Da,« je menil Boris, »na tekočem. Nisem pa še videl »Okusa po medu.«

»Si naročen na Tribuno?«

»Ne, nisem, jo pa redno berem, ker jo dobiva moj sostanovalec.«

»Zdaj te pa prosim, da ti zastaviš našemu listu in bralcem kakšno vprašanje.«

Nekaj časa je premišljeval, pa kar ni mogel izbrati. Potem je po krajšem premolku le izjavil: »Nimam posebnih vprašanj.«

»Kaj delaš poleti, ko so počitnice?«

»V poletnih počitnicah v glavnem nič je rekel. »Počivam.«

»Se ti zdi študij medicine zelo težak?«

»Ni tako hudo. Kot pri vsaki taki stvari je potrebno, da najdeš pravi način.«

»Nasvidenje!«

»Nasvidenje!«

— de —

Od Maribora

LJUBLJANA: Higijenski zavod v Ljubljani je ugotovil, da je v študentskem naselju hrana zadovoljiva in da ustreza kalorično in kvantitetno. Na podlagi obdelave strokovne komisije so tudi ugotovili, da samo 350 študentov iz Naselja zajtrkuje, kosil in večerja, 500 jih pride samo k obedu in večerji, več kot tisoč pa prihaja samo h kosilu.

ZAGREB: V preteklem tednu se je v Zagrebu končalo posvetovanje študentov-pravnikov iz vseh pravnih fakultet v Jugoslaviji. Posvetovanje je trajalo štiri dni.

SARAJEVO: Predsednik ljudske skupščine Bosne in Hercegovine Djuro Pucar je te dni obiskal visoko politično šolo v Sarajevu. Študenti te šole, ki je začela delovati šele lansko leto, se je predsednik zadržal več časa in se pogovarjal z njimi o nekaterih perečih problemih.

SARAJEVO: Sarajevska univerza bo za poletni organizirala tri brigade študentov, ki bodo šle graditi zadnji del avtoceste. Največ študentov se je doslej prijavilo na medicinski fakulteti.

ZAGREB: Fakultetni svet pravne fakultete je sprejel v dokončno odločitev, da se vpiše v indeks negativna ocena, če študent ne pride opravljati izpita in se vsaj 48 ur prej ne opraviči in prinese indeks na dekanat. S tem upajo, da bodo olajšali delo administracije, saj so se študentje množično odjavljali. Istočasno poročajo iz Zagreba, da je na pravni fakulteti uspelo neki študentki diplomirati v treh letih, in to že po reformiranem študiju. Znano je, da se je moralo dekle marsičemu odpovedati, saj je izjavila, da ni poznala prostega časa. Rekord je pa le rekord!

LJUBLJANA: Mnogi pokrajinski klubi so v teh dneh precej poživili svoje delo, saj povsod visijo vabila na razne sestanke in srečanja. Vršijo se sestanki s stipendisti in štipendtorji, študentje skupaj s predstavniki občin in predstavniki Socialistične zveze pregledujejo statut in družbeni plan in proračun občin ter dajejo svoje pripombe. Videti je, da je tudi delo znotraj sekcij in klubov zaživelo. Z Zveze pokrajinskih klubov poročajo o predavanjih, družabnih večerih in ekskurzijah, kar daje možnost, da bo klubsko delo med študenti letos zaživelo bolj kot doslej.

BEOGRAD: V okviru proslave dneva žena je bilo v Beogradu organizirano tekmovanje v streljanju z zračno puško. Tega tekmovanja so se udeležile samo študentke, vendar poročajo, da je bila kljub precejšnji reklamni udeležba zelo pičila. Tekmovalo je samo 15 študentk. Ideja pa je bila dobra...

do Skopja

Tribuna - glasilo Zveze študentov - Izdaja univerzitetni odbor ZSJ - Ureja uredniški odbor - Odgovorni urednik Jože Šušmelj; glavni urednik Mitja Vavpetić - Uredn. in uprava, Tribuna Poljanska 6/II, telefon 36-123 - tekoči račun 600-14-608-72 - Letna naročnina 400 dinarjev, posamezni izvod 20 din - Rokopisov in fotografij ne vračamo - Tisk: CP Delo, Ljubljana - Tomšičeva 1, tel. 33-522.

tribuna

pisma uredništvu

Še enkrat:

Zabavamo se, torej smo...

Tovariš urednik,

prosim, da po odobritvi kluba LIGA OMEGA objaviš zavrnitev neodgovornega pisanja rojaka Mihe Podgornika: »Zabavamo se, torej smo« z dne 27. II. 1963, objavljenem v Tribuni. Ker iz sestavka izstopa avtorjev dvojni namen, pomešal je namreč načelno zavzemanje odnosa do omenjenih stvari s posameznimi ovirami, izkoriščam to priložnost, da tudi sam bolj splošno zajamem problem. Tako je tudi moj prvi namen, da konkretno odgovorim na objavljene potvorbe, hočem pa tudi, da to pogledamo v luči širšega pojma, ki je pri nas zaostren, a verjetno ni specifično naš. To pa ne gre na avtorjev naslov. Nujno je, da že enkrat javno razkinkamo in zajezimo malomeščansko lenobo, ki se v svojem dolgočasenju nestransko in predrzno postavlja za branilca morale in se brani ter samozadovoljuje z izmišljanjem vsakovrstnih umazanij, če naj bo to superlativ, ki se začne pri cenici.

Splošnovali kolega. Zavezal si me s svojim naslovom, da moram klub jezi, ki jočim nad teboj, ravnati prizanesljivo in mlo. Nisi imel namena samo opozorjati, da bi morali več pisati o študentih, ki žive izven Ljubljane. Na podatke, ki si jih pobral ne vem kje, bi lahko odgovoril marsikdo. Boli te spoznanje, da nekateri uživajo, da so otroci dobro situirani staršev, staršev z zvezami, in predvsem to, da vračajo z ramen breme, ki bi ga morali sprejeti in nositi. Skratka, da nič ne mislijo, a nekaznovano živijo. Zaman prosiš, da gre kelih trpljenja mimo tebe in majhna bo družba za tvojim omizjem. Tu pa se naše razumevanje konča. Posluževal si se ne vem kakšni metod obveščanja in napravil zmedo in negotovost, ki jo najbolj označujejo pogosti nedoločeni izrazi: neki, nekakšen, menda, sivejstven. V celem se omejim predvsem na potvorbe, ki se tičejo dela študentov, ki so blizu kroga »bunker-bara«. Se prej pa tole: Dolenjski list je pametno molčal, kar se tega tiče, ker si ni nameraval privoščiti odgovora, kot ga zdaj dobiš ti. Zdaj pa pogledajmo, kakšne stvari naj bi Dolenjski list objavljali. Morda take resnice, kot je tvoja: »V resnici je to (bunker bar, op. p.) neka sekcija jamarškega kluba.« Res, velikodušno si zmešal pojme in serviral kup babjih čenč. Sam praviš: »Te govorice so bile še mnogo hujše, ker ljudje niso točno vedeli, kje je bar in ker sami niso mogli vanj.« Toda povsod so organizacije in ustanove in tako dalje, kjer so člani le določeni ljudje. Tudi v zapor npr. ne more vsakdo, ampak le izbranci, ljudje določenih kvalitiet,

md. Tako si je petnajst sošolcev - prijateljv skozi osem gimnazijskih let in zdaj študentov, opremilo klubski prostor. Klub LIGA OMEGA (ni nikakršen bar, ALFA ROMEO in podobno), je taborniški klub prve čete odreda gorjanskih tabornikov, kjer je registriran, kjer se plačuje članarina in se prirejšajo medklubska tekmovanja. Očitajo nam celo ime. Kakor se drugi klubi imenujejo ORION in podobno, po zvezdah, tako tudi zveza. LIGA - nekaj zvezd tvori ozvezdje OMEGA. Očitajo nam ekskluzivnost. Vsakdo izbira družbo, in da bo še bolj jasno, tudi ni res, da smo člani samo študentje, ampak tudi zdravniki in uslužbeni, in ti niso samo v službi, ampak tudi delajo. Popolnoma netočna je tudi trditev, da je stalno na zalogi hrana in pijača. Klubski prostor je premajhen, da bi si mogli privoščiti zalogo sredstev za preživljanje. Navadno že dan ali dva po proslavljanju uničilo eventualne preostale količine. Zabav pa je zelo malo (kar je razvidno iz evidenčne knjige). Častni člani z »zvenečimi imeni« pa morda le niso samo zato, da nas varujejo pred obrekovanji z uradnih strani. Oblastni organi ne obrekujejo, ampak ukrepajo. In po vsem tem se povzpneš do odkritja našega življenjskega mota. Najmanj, kar ti morem očitati, je, da si domišljav. Samo ti si osveščen, drugi pa živijo zato, da jedo in pijejo. Čudim se, kako moreš naprtili klubu kot celoti takšen moto, ko gotovo poznaš nekaj članov, ki te dosegaajo ali presegajo - če ne zahtevamo ničesar več - vsaj po življenjskih izkušnjah, in gotovo presegajo v razumevanju tega, kar

KOLEGA, KOLEGICA!

PRICAKUJEMO TVOJO UDELEŽBO NA STUDENTSKI KRVODAJALSKI AKCIJI.

TVOJA KRI BO RESILA ZIVLJENJE BOLNEMU OTROKU, PORODNICI, PONESREČENEMU DELAVCU, TVOJEMU PRIJATELJU, PRIJATELJICI ALI NEZNANEMU TOVARISU, KRI NEZNANCA PA BO MORDA RESILA TEBE.

S SVOJIM PLEMENITIM DEJANJEM BOŠ DOKAZAL NAJVEČJO MERO SOCIALISTIČNEGA HUMANIZMA, SVOJO ETIČNO IN POLITIČNO ZRELOST.

PRIJAVI SE SE DANES PRI SOCIALNOEKONOMSKEM REFERENTU V SVOJEM LETNIKU! NE BOJ SE, DA BI TI ENKRATNA ODDAJA KRVİ MORDA SKODOVALA. ZDRAVNIK TE BO PREJ TEMELJITO PREGLEDAL. ODVZEM KRVİ JE BREZ BOLEČIN IN KOLIČINA ODVZETE KRVİ JE MAJHNA.

VSE PRIJAVLJENE STUDENTE TVOJE FAKULTETE BO NA DAN KRVODAJALSKE AKCIJE ODPELJAL IZPREJ FAKULTETE POSEBEN AVTOBUS ZAVODA ZA TRANSFUZIJO. DATUM IN URA BOSTA PRAVOCASNO OBJAVLJENA.

TVOJA KRI RESUJE ŽIVLJENJE!

UO ZSJ

nam očitaš - presegajo za tvoje solze nad svetom. Ali si mislil, da bi se potemtakem zadovoljili s tvojo naslovno prakso, z zabavo, ki bi bila sama sebi namen? Morda je to res bilo v začetku. Že precej časa pa resno sestavljamo in izvajamo program dela. Iz kluba LIGA OMEGA je izšla pobuda za ustanovitev jamarškega kluba Novo mesto. In spet ni LIGA OMEGA neka sekcija jamarškega kluba, preprosto zato, ker oče rodi sina in ne obratno. Člani prvih jamarških akcij smo bili res samo študentje, člani OMEGE - toda klub LIGA OMEGA je eno, jamarški klub Novo mesto pa samostojna dejavnost v okviru DZRJS, katerega člani so enaki med enakimi - obrtniki, uslužbeni, študentje itd. Na kaj smo omejili jamarško delo, nimam pravice pisati, ker se iz tega, kar si napisal, vidi, da igraš loterijo. Stavlil si na dve ali tri. In nisi zašel. O jamarški dejavnosti je bilo na pristojnih mestih vse povedano, zato o tem dovolj. Nadalje izhaja iz kluba LIGA OMEGA prirejanje literarnih večerov, raziskovanje Krasa, organizacija izletov, športno udejstvovanje vseh vrst, v šahu - v pomoč pri raznih prire-

